"Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

VAPAUS

Järjestymättömien järjestäminen on tärkein tehtävämme

No. 222 — 1929 | Federated Pressin jäsen | Perjantaina, syysk. 20 p:nä—Fri., Sept. 20 | Member The Federated Press | XIII Vuosik. — Vol. XIII

Roskajoukon johtajat on vapautettu

MANVILLE-JENCKES-YHTIÖ KIIRUHTANUT SYYTTEESSÄ OLEVIEN HURTTIENSA AVUKSI

CHARLOTTE, N. C., syysk. 18. — Tuomari Thomas J. Shaw'n oikeudessa täällä olivat eilen kuulusteltavina ne 14 miestä, jotka vangittiin osallisuudesta roskajoukkoon, joka viime viikon maanantaina hyökkäsi työläisten järjestöjen päämajoihin ja kaappasi kolme union organiseeraajaa, nimeltä Benn Wells, C. M. Lell ja C. D. Saylor. Näistä neljästätoista tuomari vapautti "todistuksien puutteessa" puolet ja toiset seitsemän joutuvat vastaamaan aikaisemmin tehtyihin syytöksiin.

Syytöksistä vapautettiin poliisi A. J. Roach; Loray myllyn superindentti C. E. Jolly; Loray myllyn lääkäri Lee Johnson; C. M. Ferguson, poliisivirkailija; John Holly, T. A. Gilbert ja Oscar Goodman, Loray myllyn työnjohtajia ja rikkureita.

Syytettyjen listalle edelleen jätettiin A. G. Morehead ja William Pickering, Loray myllyn superindentteja; Carl Holloway, Dewey Carver, Tom Carver ja Smiley Lewis, kaikki Loray myllyn työnjohtajia ja rikkureita; Rorace Lane, Myers myllyn työläinen.

Kaikki edellämainitut ovat olleet tähän asti vapaana, jokainen $1000 takauksella. Takaukset hankki Manville-Jenckes yhtiö. Viimeksimainittujen takaus kohotettiin nyt $7,500:iin. Nämäkin takaukset heti hankki edellämainittu yhtiö.

Syytetyt joutuvat vastaamaan ylioikeudessa kahdessa kauntissa, Cabarrus kauntissa lokak. 14 p:nä ja Gaston kauntissa lokakuun 21 p:nä. Molemmissa oikeuslaitoksissa tulevat syytökset olemaan: ihmiskaappaus, salaliittoutuminen ja aseellinen päällehyökkäys tapon aikomuksella. — Kuten aikaisemmin kerrottu, kuljetti roskajoukko uhrinsa Gaston-kauntista Cabarrus-kauntiin, jossa suoritettiin pieksäjäiset. Siksi syytökset tulevat esille kahdessa kauntissa.

Roskajoukon käsiin joutuneet Ben Wells, C. M. Lell ja C. D. Saylor eivät eilen olleet oikeudessa.

Roskankaatopaikka johtanut oikeusjuttuun

MONTREAL, syysk. 17. — Quebecin maakunnan terveysvirasto on nostanut oikeusjutun Montrealin kaupunkia vastaan roskankaatopaikan pitämisestä liian lähellä ihmisten asuntoaluetta. Roskankaatopaikka on ollut valitusten aiheuttajana useiden vuosien ajan. Asukkaat ovat pitäneet kokouksia ja lähettäneet kokousten nimessä vaatimuksia valtuustolle kaatopaikan hävittämisestä. Myöskin ovat yksityiset henkilöt valittaneet tästä epäkohdasta, saaden vastauksen, että kaupunilla on aikomus rakennuttaa roskanpolttolaitos ja että heidän on kärsittävä tätä epämukavaa tilannetta siihen asti, kun polttolaitoksen rakentaminen suoritetaan.

Asukkaat lopuksi vetosivat maakunnan terveyslautakuntaan ja nyt on terveyslautakunta nostanut jutun kaupunkia vastaan. Lain mukaan, jonka alaisena juttu on nostettu, ei roskankaatopaikkoja saa pitää 1,200 jalkaa lähempänä ihmisasuntoja ja kaikki roskat on peitettävä vähintäin 1 jalan vahvuisella maakerroksella. Kyseessä oleva kaatopaikka on 1,200 jalan etäisyydessä ihmisasunnoista, mut ta on sietämätöin ympäristöönsä levittämän hajun vuoksi, sillä roskaa ei ole peitetty maakerroksella. Jos kaupunki huomataan syylliseksi, joutuu se maksamaan sakkoa $15 päivältä, niin kauan, kun kaatopaikka pidetään ennallaan. Tämä tietysti voidaan lisätä asukasten veroihin ja he saavat haistella tunkion hajua edelleen.

YKSI LINNAAN, TOINEN TYÖHÖN

Sault Ste. Marie, syysk. 18. — Poliisituomari Elliot, antoi eilen omituisen tuomion kahdelle nuorelle miehelle, joita syytettiin väkijuomain hallussaan pitämisestä ilman asianmukaista lupaa. Kaverukset, Kenneth Cameron ja Frank Williams, vangittiin eräästä vuokrakasarmista vuokraamastaan huoneesta ja asetettiin syytteeseen hallituksen väkijuomakontrollilain rikkomisesta. Tuomari sakotti miehiä $105.50 yhteensä, määräten Cameron pidettäväksi vankilassa ja Williamsin menemään työhön hankkiakseen rahan sakon maksamiseksi.

Tuhoa pelätään Länsi-Intiassa

Tulivuori St. Vincent-saarella esiintyy uhkaavana

KINGSTOWN, St. Vincent, Brittiläinen Länsi-Intia, syysk. 19. — St. Vincentin saaren asukkaat ovat suuresti huolestuneet Martinique-saarella sijaitsevan tulivuori Mont Peleen purkauksen johdosta, sillä St. Vincent-saarella oleva tulivuori Soufriere on säännöllisesti ryhtynyt purkaukseen samaan aikaan kun Mont Peleekin.

Soufriere ei ole vielä purkautunut, mutta ilmastosuhteissa tapahtuneet muutokset ennustavat purkausta. Ilmassa kulkee voimakkaita lämpöaaltoja tulivuoren läheisyydessä ja voimakas rikinhaju on levinnyt kautta saaren. Olosuhteet ovat tässä suhteessa samanlaiset, kuin v. 1903, jolloin 2,000 ihmistä menettivät henkensä sattuneessa purkauksessa.

Ankara pyörremyrsky Ranskassa

Rankkasateet tekevät suurta tuhoa

PARIISI, syysk. 19. — Pyörremyrsky, jota seurasi 40 tunnin rankkasade, on tuonut huojennusta viime aikojen kuivuudelle ja helteelle, mutta samalla aiheuttanut suurta vahinkoa. Myrsky on vaatinut lukuisia ihmishenkiä eri puolilla Ranskaa.

Hienoston kylpyläpaikat St. Malo ja Dinard kärsivät suuresti. Neljä henkilöä on kadoksissa näistä kauppaloista. Suuri vesiryöppy jakoi Dinardin kahteen osaan. Sotilaat mobilisoitiin pelastamaan hätään joutuneita perheitä. Hyökyaalto huuhtoi mukanaan 20 autoa. Sata huvilaa joutui veden alle.

Pyrenee-vuoristossa on paikkapaikoin ollut suuria tulvia. Argenten laakso on tulvan alla ja väestö pakenee.

Japanilainen tulivuori toiminnassa

Asama-Yame syöksee tuhkaa laajalle alueelle Tokion piirissä

TOKIO, syysk. 19. — Asama-Yameniminen tulivuori, joka sijaitsee 90 mailia täältä luoteiseen, on ryhtynyt eilen väkivaltaiseen purkaukseen, syösten tuhkaa laajalle alueelle tulivuoren ympäristössä. Vaarallisella alueella olevat asukkaat ovat paenneet, jättäen kaikki omaisuutensa jälkeensä.

Purkaus alkoi kello 1.30 ap. ankaran järistyksen kanssa. Tulivuoren aukko, joka on läpimitaltaan n. 1,000 jalkaa syöksi tulta ja tuhkaa koko aamun. Liekit näkyvät pitkän matkan päähän.

Asukkaat pakenevat Mont Peleen ympäriltä

FORT DE FRANCE, Martinique, syysk. 19. — Vulkaanista tuhkaa satoi eilen Saint Pierren ja Morne Rougen sekä Precheurin kaupunkien päälle Mont Peleen tulivuoren purkauksen johdosta. Mainittujen kaupunkien väestö alkaa entistä suuremmassa määrässä paeta. Maaseudun asukkaat ovat sensijaan pysyneet rauhallisempina.

Viime maanantai-iltana sattui pienempi purkaus Mont Peleessä. Vuori syöksi tulta ja kaasua. Tiistai-aamuna avautui vuoren St. Pierren-puoliselle kupeelle uusi kraateri, joka on 150 jalkaa leveä. Sellaista purkausta, kuin v. 1902, jolloin 40,000 ihmistä surmautui, ei ole nyt odotettavissa.

ENSIMÄINEN ILMAILUKARTTA CANADASSA VALMISTUNUT

Ottawa, syysk. 17. — Canadan kansallisen puolustusosaston maantieteellisen jaoston toimesta on julkaistu ensimäinen ilmailukartta. Kartta käsittää ilmapostilinjat Rimouskista Quebecista Windsoriin Ontariossa. Ainoastaan ilmailijoille tarpeelliset seikat on kartassa otettu huomioon: kuten korkeat mäet, sähkövoimalinjat, radiolähetysasemat, hätälaskupaikat metsät, y.m. ja maan magnetisten virtain vaihtelu.

"Neuvostomaa" Nikolajevskissa

Vaikeat sääsuhteet estävät lentokonetta jatkamasta matkaansa

NIKOLAJEVSK, Siperia, syysk. 18. — Moskovasta Yhdysvaltoihin matkalla oleva lentokone "Neuvostojen maa" on edelleenkin täällä odottamassa suotuisaa säätä matkan jatkamiseksi. Lentokone, joka on lentänyt jo Siperian poikki, tulee täältä suuntaamaan matkansa Alaskaan ja sieltä edelleen Yhdysvaltoihin. Edessä oleva taival yli pohjoisen Tyynenmeren on erittäin vaarallinen. Neuvostohallitus on kehoittanut "Neuvostomaan" mukana olevaa neljää lentäjää odottamaan turvallisempaa säätä. Voimakkaita myrskyjä on riehunut viime päivinä ja myrskykeskus on siirtymässä tännepäin lännestä.

ELLA MAY'N TAISTELU ELÄMÄSTÄ

Raskas tehdasmurhenäytelmä

NEW YORK. — Jessie Lloyd kirjoittaa Federated Pressille seuraavasti:

Ella May Wiggins oli sankaritar kauan ennen traagillista kuolemaansa. Kaksikymentäyhdeksänvuotiaana leskeksi tultuaan hän raatoi 60-tuntisia työviikkoja American Millsin kutomossa Bessemer Cityssa, elättäen viisi pientä lastaan, joista vanhin 11-vuotias, — yhdeksän dollarin viikkopalkalla.

Joidenkin naisten tarmo jo murtuisi tästä, mutta kun unioon kutsu saapui, vastasi Ella May siihen koko sydämellään ja sielullaan, ponnistellen sen hyväksi väsymättä ja pelotta. Sillä hänellä oli syytä tuntea union tarpeellisuuden. Yhdeksästä lapsesta, jotka, hän oli synnyttänyt ennen 29-ttä ikävuottaan, oli neljä kuollut. On vaikeata pitää pienokaiset terveinä tehtaalaisen palkoilla ja kun hinkuyskä saapui, kävi Ella May epätoivoiseksi.

"Muuttakaa minut päivävuorolle, että voin hoitaa lapsiani yöllä", pyysi Elle May yhtiöltä. Pyynnön täyttämistä ei luulisi kovinkaan suureksi eduksi, mutta se olisi tuottanut pikku hankaluutta komppanialle, ja yhtiö vastasi kielteisesti. Hoitaakseen lapsiaan oli hän pakoitettu luopumaan työpaikastaan. Kun palkka oli katkaistu, ei voitu saada lääkäriä ja sairaanhoitajatarta, ja hän kadotti neljä niistä yhdeksästä, joita oli kasvattanut niin suurella vaivalla.

Tämä saattoi Ella Mayn ajattelemaan. Kun organiseeraajat saapuivat ja sanoivat, että työläisten tulee seistä yhdessä voidakseen määrätä omasta elämästään, vastasi hänen koko olemuksensa: "Niin meidän pitäisi." Hän ei ainoastaan liittynyt unioon, ja puhunut kokouksissa, mutta hänen uskomattoman tarmokas mielialansa huokui lukemattomissa lauluissa. Omilla sanoillaan hän kertoi toivosta ja yhdistymisen voimasta, sovitellen sanansa vuoristokansan vanhoihin säveliin.

Nämä laulut levisivät yli maaseudun nopeammin kuin mikään kirjallisuus tai lentolehtiset. Välinpitämättömät puoliksi lukutaidottomat tehtaalaiset hehkuivat elämää niitä kuunnellessa, hymyillen ajatukselle, että olosuhteisiinsa alistumisen asemesta on heidän yhdyttävä niitä muuttamaan. He hymyilivät ja yhtyivät ja sana kasvoi voimassa.

Valtiolliset vaalit Australiassa

Taloudelliset kysymykset etualalla vaalikamppailussa

MELBOURNE, Australia, syysk. 19. — Pääministeri Stanley Bruce on puhunut eilen Dandenongissa, selittäen, että hallituksen teollisuuspolitiikka on ainoa pääkysymys esillä olevissa vaaleissa. Hän väitti, että äärimäisyysainekset olivat kohdistaneet kuolemaniskun liittovaltion pakolliselle työriitojen sovittelumenetelmälle ja palkkasäännöstelylle.

Bruce huomautti, että jos hallitus säilyy vallassa, tulee se tyydyttävällä tavalla järjestämään työn ja pääoman väliset suhteet. Brucen hallituksen aikana ovat työnantajat tehneet yhtämittaisia hyökkäyksiä Australian työläisten etuja vastaan ja hallitus on käyttänyt pakkolakeja työläisten palkkataisteluita vastaan.

Bruce tarkoittanee ylläolevalla, että sama kuristuspolitiikka tulee jatkumaan, jos hän pysyy vallassa.

Reformistille annettu potkut

Maxton erotettu brittiläisestä imperialismin vastustamisliitosta

LONTOO, syysk. 19. — Ent. kommunistinen parlamentin jäsen Saklatvala ilmoittaa, että riippumattoman työväenpuolueen johtaja James Maxton on erotettu ei ainoastaan brittiläisen imperialismin vastustamisliiton puheenjohtajan toimesta, mutta samalla liiton jäsenyydestä.

Vakava selkkaus syntyi Maxtonin ja kansainvälisen imperialismin vastustamisliiton brittiläisen järjestön välillä niiden puheiden johdosta, joita Maxton oli pitänyt riippumattoman työväenpuolueen puheenjohtajan ominaisuudessa, joissa puhuttiin "sosialismin rakentamisesta meidän aikanamme". Maxtonin politiikka osoittautui pikkuporvarilliseksi reformismiksi ja hän itse imperialismin vastustamisliiton tarkoitusperien vastustajaksi.

Lentolehdisten painatusjuttu ylioikeudessa

VALAMIEHISTÖ HYVÄKSYNYT SYYTÖKSEN JA KUULUSTELU ALETTU

TORONTO, syysk. 18. — Kirjapainon, jossa on painettu puolueen kirjallisuutta ja Worker-lehteä, omistajan juttu oli tänä aamuna Ontarion ylioikeuden syysistunnossa esillä. Valamiehistö hyväksyi syytöksen ja jutun käsittely alettiin. W. E. Gallagher, painon omistaja vangittiin joitakin viikkoja takaperin ja asetettiin syytteeseen kapinallisen kirjallisuuden julkaisemisesta. Tässä jutussa taas uudelleen tulee kokeenalaiseksi hyväksyykö "oikeuslaitos" Toronton poliisin mielivaltaisuudet. Tämä juttu tulee olemaan koejuttu työläisten sortajilta, painovapauden riistämiseksi työläisiltä. Työläisten ei pidä uskoa näennäisiin laillisuuksiin, ne voidaan riistää minäpäivänä hyvänsä, mutta siitä huolimatta työläiset tulevat sanomaan sanottavansa kyselemättä keltään siihen laillisia oikeuksia.

Jutun omituinen luonne

Juttu on omituinen siksi, että tässä on ensikädessä joutunut satimeen porvarillinen kustannusliike. Ei tietenkään mikään suuriliike, sillä torontolaisiin suurimpiin kustannusliikkeisiin ei poliisipäällikkö Draperin kynnet ulottuisi, mutta porvarillinen liike kuitenkin. Jos liike tuomitaan tulee tässä jossainmäärin korppi repineeksi korpin silmää. Mutta kysymys ei loppukädessä ole syytös porvarillista painoliikettä vastaan, vaan työläisten vapauksia vastaan. "Kyllä koirat haavansa nuolevat" sanotaan. Taistelussa tietysti joskus loukkaantuu omatkin joukot, mutta sen täytyy sietää, sillä "tarkoitus pyhittää keinot".

Uskonnolliset pyhäpäivät poistetaan Neuvostovallassa

M.m. joulu muutetaan työpäiväksi

MOSKOVA, syysk. 19. — Neuvostohallitus on jatkanut toimenpiteitään vanhojen uskonnollisten jätteiden poisjuurittamiseksi. Jo aikaisemmin laadittiin suunnitelma sunnuntaipäivän poistamiseksi käytännöstä ja teollisuuden järjestämiseksi vuorottaistyön pohjalle siten, että yksi seitsemäsosa kunkin teollisuuslaitoksen työläisistä viettää vapaapäivän kerran viikossa vuoronsa mukaan. Sama menetelmä on päätetty ottaa käytäntöön myöskin kouluissa.

Nyttemmin ilmoitetaan, että myöskin vanhat uskonnolliset pyhäpäivät, m. m. joulu tulee poistettavaksi. Joulupäivä järjestetään työpäiväksi, jonka taloudellisista tuloksista muodostetaan rahasto maan teollisuuden ja tuotantosuunnitelmien edistämiseksi.

KAUPPIAITA PETKUTETTU VÄÄRILLÄ MAKSUOSOTUKSILLA

Woodstock, syysk. 17. — Ainakin 9 kauppiasta joutui maksuosotustaiteilijain uhriksi, jotka onnistuivat saamaan kaupaksi väärennettyjä maksuosoituksia, ostamalla pieniä eriä tavaroita eri kaupoista ja saaden rahaa vastineeksi arvottomista papereistaan. Maksuosotukset olivat kaikki $20 kokoisia ja varustettu väärennetyillä lähiympäristön maanviljeljäin allekirjoituksilla. Miehet näyttivät maanviljelystyöläisiltä, joten ei heitä epäilty, koska kauppalassa on yleensä lauantai-iltoina maanviljelystyöläisiä vaihtamassa maksuosoituksiaan rahaksi. Petkuttajia ei ole tähän mennessä saatu kiinni.

AMBASSADOR SILTA VALMISTUU PIKAPUOLIIN

Windsor, syysk. 17. — Viimeinen osa Windsorin ja Detroitin välille rakennettavasta kaarisillasta, (jota nimitetään Ambassador-sillaksi) nostettiin paikoilleen eilen. Silta tullaan avaamaan käytettäväksi ensi joulukuun 1 päivänä. Tämä silta tulee olemaan maailman pisin tähänasti rakennetuista kaarikannatussilloista. Philadelphia-Camden silta on ollut tähänasti maailman pisin, mutta tulee se jäämään 100 jalkoo lyhemmäksi Ambassador-siltaa. Sillan rakennus aloitettiin toukokuun 7 p. 1927 Amerikan puolelta ja kesäkuun 23 päivänä Canadan puolelta. Urakkasopimuksen mukaan olisi silta pitänyt valmistua viimeistään elokuun 16 päivään mennessä 1930. Sillan rakennus maksaa $20,000,000.

HYNDMANIN KAVALLUKSET PAISUVAT

Apulaisministeri kahmasi valtion varoja omaan taskuunsa

OTTAWA, syysk. 19. — Rahastoministerin apulaisen G. W. Hyndmanin juttu oli eilen kolmannen kerran poliisioikeudessa kuulusteltavana ja näyttää se yhä edelleen paisuvan. Kun Hyndman oli toisen kerran kuulusteltavana poliisioikeudessa vangitsemisen jälkeen, vaadittiin hänen takaustaan suurennettavaksi koska uskottiin kavallusten summan kohoavan korkeammalle kuin mitä alkuperäisessä syytöskirjelmässä oli lueteltu. Hyndmanin syytettiin varastaneen Victory-velkakirjoja hallitukselta kolmessa erässä noin $4,000 arvosta. Tällä kertaa lisättiin syytöstä 4 uudella erällä, tehden näiden summa yhteensä noin $12,000. Takaussumma vaadittiin korotettavaksi $17,000 ja jutun käsittely lykättiin edelleen.

Nälänhätä jatkuu edelleen Kiinassa

Kymmeniä tuhansia kuolee nälkään

WASHINGTON, syysk. 19. — Yhdysvaltain maanviljelysdepartmentin Shanghaissa oleva komissioneri ilmoittaa, että nälänhätä Kiinan sisäisissä maakunnissa lisääntyy pitkällisen kuivuuden ja sekasortoisen taloudellisen ja poliittisen tilanteen johdosta. Hätä on suuri erittäinkin Shensin maakunnassa, missä viime kuukauden aikana kuoli n. 40,000 ihmistä nälkään. Nälänhätä näyttää nyt olevan suurimmillaan elonkorjuun edellä. Shensin pääkaupungissa Sianissa kuolee 40 ihmistä päivittäin nälkään.

Kansun maakunnassa on tilanne ollut vaikea, mutta keskikesän sateet ovat paljon korjanneet satotoiveita. Nälänhätäisten avustustoiminta on ollut heikkoa.

Canadan kauppa lisääntynyt

OTTAWA, syysk. 19. — Tilivuoden 5 ensimäistä kuukautta, päättyen elokuun 31 päivään, osotti Canadan kaupan kohonneen $1,044,833,786, joka oli $2,400,000 enemmän, verrattuna samaan aikaan viime vuotta, huolimatta siitä, että viljan ulosvienti väheni $57,000,000.

Sisääntuonti oli $561,023,184, verrattuna viimevuoden tuontiin $520,355,576, samalta ajalta. Vienti laski $483,860,602, verrattuna $522,141,547, jossa se oli edellisen vuoden samana aikana. Vehnän ulosvienti oli edellisen vuoden samoilta kuukausilta $156,594,399 laskien $99,611,328 ja jauhojen vienti aleni $21,837,629, ollen $24,429,606, edellisen vuoden samalla ajalla. Useiden vientitavarain summa kohosi; suurinta kohoamista osottivat: sanomalehti paperi kohoten $59,872,420 ollen edellisenä vuonna $54,980,631 ja autojen ja auto osain vienti kohosi $18,110,616, ollen edellisen vuoden samalla ajalla $14,827,333.

Valtakunnan sisäisen kaupan edistäminen

OTTAWA, syysk. 18. — Sopimus bananien kuljettamisesta länsi-Intiasta Canadaan on ollut kokeilla 4 kuukautta. Tällä ajalla on Jamaikasta kuljetettu Canadaan 1,250,000 runkoa banania, joka on kolmas osa koko Canadan bananin kulutuksesta. Nykyjään voidaan joksikin tyydyttää kysyntä Intian bananeilla Atlannin ranikosta Winnipegiin saakka. Bananain kuljetus on suoritettu kansallisen rautatiejärjestelmän omistamilla laivoilla ja kuljetusvälineillä. Valtakunnan sisäisen kaupan edistämiseksi suunnitellaan länsi-Canadan bananimarkkinoiden valloittamista kansallisten kuljetusvälineiden avulla. Nykyjään tuodaan bananit länsi-Canadaan New Orleansista. Intian bananit eivät pysty kilpailemaan koossa New Orleansin banaaneille, mutta ovat ne laadultaan paljon parempia. Jos tämä suunnitelma onnistuu, tullaan tuontia edistämään edelleen ulottumaan kaikkien kuumanilmanalan hedelmien hankkimiseksi brittiläisestä Intiasta.

TILAPÄINEN LIHAPULA NEUVOSTOLIITOSSA

Moskova, syysk. 19. — United Pressin edustaja kertoo, että parhaillaan esiintyvän tilapäisen lihapulan johdosta on lihakauppaa ryhdytty säännöstelemään. Ruumiillista työtä tekevät työläiset ovat oikeutetut saamaan 200 grammaa lihaa päivässä, henkisessä työssä olevien annoksen ollessa 100 grammaa.

Meerutin vainojuttu Intiassa

Englannin kommunistipuolue lähettää edustajansa seuraamaan jutun käsittelyä

LONTOO, syysk. 19. — Englannin kommunistipuolueen edustaja tulee matkustamaan yhdessä englantilaisen asianajajan kanssa Meerutiin Intiaan, puolustamaan sikäläisessä suuressa kommunistijutussa syytettyjä intialaisia työläisiä. Asianajajaa ei ole vielä valittu, mutta puolueen keskuudessa arvellaan, ettei asianajaja tulisi siinä määrin syventymään jutun paikallisiin ja poliittisiin tekijöihin joten puolueen suoranaisen edustajan apu on tarpeellinen.

Englannin hallituksen Intian virasto ilmoittaa, ettei se tule estämään englantilaisen kommunistin matkaa, mutta asettaa ehdon, ettei asianomainen saa osallistua minkäänlaiseen kommunistiseen propagandaan Intiassa ollessaan. Hallituksessa olevat työväen byrokraatit siis tässäkin asettavat etutilalle brittiläisen imperialismin etujen valvomisen Intiassa.

Meerutin juttu on herättänyt tavatonta kuohuntaa Intiassa. Siinä syytetyt vangittiin tekaistuilla valtiopetossyytöksillä useita kuukausia takaperin. Vangitut ovat julkisten ammatillisten y.m. työväenjärjestöjen johtajia ja on heitä kamalalla tavalla rääkätty vankeudessa. Seurauksena on ollut vankien nälkälakko, jossa Das sortui, oltuaan 61 vuorokautta lakossa.

Kansallisen rautatien rahallinen asema on tukala

Canadan hallitus ei aijo tunnustaa Grand Trunk Pacific-yhtiön osakevelkoja

MONTREAL, syysk. 19. — Canadan kansallisen rautatien rahallinen asema näyttää taas lähenevän aikaa jolloin se joutuu uudestaan järjestämisen alaiseksi. Kun Grand Trunk tie otettiin Canadan hallituksen haltuun joutui englantilaisten rahamiesten omistamia yleisiä osakkeita 108 miljoonasta 116 miljoonaan arvottomiksi. Nämä osakkeen omistajat ovat hiljattain tehneet yrityksen saada osakkeensa uudestaan tunnustetuksi, mutta eivät siinä onnistuneet. Näiden miljoonien poistaminen ei kuitenkaan ole saattanut liikettä sille pohjalle, että se vieläkään voisi suorittaa pääomain korot. Mahdollisuus on, että englantilaiset rahamiehet vielä edelleen yrittävät hakea osakkailleen tunnustusta valtakunnan korkeimmissa oikeusasteissa.

Rautatiejärjestelmän rahallinen tilanne kaipaa selvittelyä

Huolimatta siitä, josko nämä vanhat velkojat tulevat koskaan saamaan osakkailleen tunnustusta, ei kansallinen rautatiejärjestelmä ole vielä hetikään ulkona puskikosta. Seuraava parlamentin istunto tullenee yrittämään etsiä keinoja tilanteen selvittämiseksi ja mahdollisesti tultaneo järjestelmän rahallinen tilanne järjestämään taas uudelleen jossa uudestaan järjestämisessä oletetaan tultavan pyyhkimään viitse huomattava määrä hallituksen saatavia. Viimevuoden tulot osottivat $28,000,000 lisäystä, edelliseen vuoteen verrattuna, puhtaan tulon ollessa $58,383,000, joka oli $13,000,000 enemmän kuin ulkopuoleisten lainain korot ja ansaitsi $7,000,000 hallituksen lainojen korkoja varten, mutta siitähuolimatta hallituksen saatavat yhä kasvavat ja osotti yhtiön voitto- ja tappiotili $467,414,000 vajausta.

Yhtiöllä on rasituksena suunnattomat velat

Yhtiö huolehtii yksityisille rahansijoittajille korkojen maksamisesta ja on nämä korot aikaisemmin peitetty hallituksen verotuloilla. Jollei rahallista asemaa uudestaan järjestetä ei yhtiö tule koskaan saamaan tilejään suhteelliseen tasaukseen. Hallituksen saatavat yhtiöltä tekevät kaikkiaan $1,290,216,481 ja on hallitukselle maksamattomia korkoja kaikkiaan $258,024,307. Yhtiön nykyinen tilanne on harhaanjohtava. Se kykenee maksamaan korot yleisille veloille ja liikkeen tilikirjat osottavat voittoa, mutta hallituksen saatavat, yhä lisääntyvät. Mitä liikkeen hyvästä asemasta on viime vuosina pidetty melua on se teennäistä. Throtton näyttää olevan niitä hyviä liikemiehiä joka osaa ja on kyllin hävytön pettämään kansaa, Canadan liittohallituksen suosiollisella avustuksella. Mikäli yhtiön uudestaanjärjestäminen on kysymyksessä, oletetaan yksityisten saatavat tultavan jättämään arvoonsa ja hallituksen saatavia pyyhittävän yli, saavuttaakseen suhteellista tasapainoa yhtiön raha-asioissa.

Canadan hallitus vainoaa työväen sanomalehtiä

CHICAGOSSA PAINETULTA "RADNIKILTA" KIELLETTY PÄÄSY CANADAAN.

TORONTO, Ont., sen jälkeen, kun neljältä Yhdysvalloissa painetulta kommunistiselta lehdeltä on kielletty pääsy Canadaan, on dominion hallitus jatkanut näitä sanavapauden sortamistoimenpiteitään. Viimeisimpänä edesottamisena tähän suuntaan on etelä-slaavilaisen "Radnik"-lehden pannaan julistaminen. Mainittu kommunistinen lehti ilmestyy Chicagossa.

Mitään "selitystä" ei ole suvaittu antaa, kun jo toisen kerran kiellettiin New Yorkissa ilmestyvää juutalaisten kommunistien äänenkannattajaa "Freiheiheitia" kuljettamasta postissa Canadaan. Toisia kiellettyjä julkaisuja ovat unkarilainen päivälehti "Uj Elore"; italialainen viikkolehti "Il Lavoratore" ja bulgaarialainen viikkolehti "Saznanie".

Nämä hyökkäykset vieraskielisiä kommunistilehtiä vastaan ovat osana siitä hyökkäyksestä, mitä aloitettiin työväenjärjestöjä vastaan viime talvena.

Jalankulkija törmäsi autoon

TORONTO, syysk. 19. — Nykyaikana on jokapäiväistä, että auto törmää jalankulkijaan ja loukkaa sitä, mutta kun jalankulkija törmää autoon ja loukkaa autoa, on se jotakin uutta. Näin kuitenkin tapahtui täällä eilen. Nuori makedonialainen siirtolainen Kris Nadkoll, joka oli ollut vasta muutamia päiviä Canadassa, odotti eräässä King-kadun kulmassa autojonon katkeamista päästäkseen yli kadun. Valomerkistä ei hän ymmärtänyt mitään ja alkansa odotettuaan teki hän viimein yrityksen mennä kadun poikki, mutta eräs auto ajoi hänen ohitseen juuri välttyen loukkaamasta hänen varpaitaan. Nuori mies painoi päänsä alas ja hyökkäsi toisaalle, mutta hän joutui toisen auton kanssa yhteen, puskien päänsä sivuakkunasta sisälle. Ajuri oli perinpohjin hämmästynyt, kun kuuli rysähdyksen ja näki miehen verisen pään auton akkunassa. Nadkoll kuljetettiin St. Michael's-sairaalaan.

Kulovalkea uhkaa californialaista öljyaluetta

VENTURA, Cal., syysk. 19. — Kova itätuuli on kuljettanut kulovalkean Santa Paulan vuoriston kuivaan metsään. Tuliseinämä on 24 tunnin kuluessa hävittänyt 10,000 eekkeriä metsää, tuottaen $2,500,000:n vahingon. Samalla uhkaa tuli levitä Venturan öljyalueelle. Tuli on kuuden mailin päässä öljyalueesta. Parisataa miestä epätoivoisesti ponnistelee palon levenemisen estämiseksi. Kulo palaa 19 mailin laajuisena rintamana. Jo nyt on tuli tuhonnut 30 vanhaa öljynnostolaitetta. Yksi henkilö on surmautunut, ja yksi vakavasti sekä kuusi lievemmin loukkaantunut palon sammuttamisessa.

CANADAN SYNTYISENKIN HAETTAVA KANSALAISPAPERIT

Vermilion, Alta., syysk. 19. — P. G. Pilkie, joka on canadalaissyntyinen kolmannessa polvessa, joutuu hakemaan Canadan kansalaisoikeudet saadakseen vanhuuden eläkkeen. Pilkie on asunut kauppalassa neljännesvuosisadan toimien myöskin pidemmänaikaa poliisituomarina; hän on 80 vuoden ikäinen, syntynyt Ontariossa, canadalaissyntyisistä vanhemmista, jotka olivat toisessa polvessa canadalaisia. Vanhuudeneläke lautakunta kuitenkin määräsi hänen hakemaan kansalaispaperit, ennenkuin vanhuudeneläkehakemusta voidaan hyväksyä.

ENSIMÄINEN EDESTAKAINEN MATKA JUNALLA SUORITETTU CHURCHILLIIN

The Pas, Man., syysk. 19. — Ensimäinen edestakainen matka Hudson Bayn rautatiellä tuli suoritettua kun matkustajajuna palasi tänne tänään Churchillistä. Rautatievirkailijoita ja muita matkustajia kulettava juna lähti täältä matkaan viime lauantaina saapuen Churchilliin maanantaina, palaten tänään takasin. Tien kerrotaan olevan verrattain hyvässä kunnossa, katsoen sen uutuuteen, joten juna voi kulkea siinä huomattavan hyvällä nopeudella. Työjoukkueet työskentelee edelleen radan nostamisessa.

VAPAUS Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ontario, kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määräityinä juhlapäivinä.

VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.
Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

TOIMITTAJAT:
E. G. NEIL, A. VAARA, B. TENHUNEN, M. POHJANSALO, A. PAIVIO.

TILAUSHINNAT:
1 vk. $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $6.00, 6 kk. $3.50, 3 kk. $2.00 ja 1 kk. $1.00.

ILMOTUSHINNAT VAPAUDESSA:
Kirjevaihtoilmoitukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoon menneille onnentoivotukset 50c palstatuuma. — Nimenmuutosilmoitukset 50c kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmoitukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Avioeroilmoitukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmoitukset $1.00 kerta. — Kuolemanilmoitukset $2.00 kerta, 50c lisämaksu kiitoslauseelta tai muistovärsyltä. — Halutaanilmoitukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmoituksista ja ilmotusagentuureilta on, vaadittaessa, ilmotettu ilmotushinta etukäteen.

General advertising rates, 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion, 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimmäiseen kirjeeseenne, kirjoittakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä: J. V. KANNASTO, liikkeenhoitaja.

Lehteen aiottujen ilmotusten pitää olla konttorissa kello 4 ip. ilmestymispäivää edellisenä arkipäivänä.

Vapauden toimitus: Huoneusto 207, Mackey Building, 4 Durham St. Puhelin 536W.
Vapauden konttori: Liberty Building, 37 Lorne St. Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.
Vapauden paino ja latomo: Liberty Building, 37 Lorne St. Puhelin 2387W.

"Kansanvaltaisuus"-harhakuvan murskaaminen

Yhtenä voimakkaimpana keinona suurten työläisjoukkojen tiedottomana pitämiseksi ja heidän luokkapyrkimystensä nousun ehkäisemiseksi on kapitalistiluokka ylläpitänyt harhakäsitettä "kansanvaltaisuudesta", kapitalistinen lehdistö on hoilannut loistavista canadalaisista laitoksista ja brittiläisistä "vapauksista". Tätä on eritoten ylläpidetty tähän asti valjinneina suhteellisesti "rauhallisina" aikoina. Nyt on kuitenkin äärimäisestä rationalisoinnista ja riistosta seurautuva työväestön valveutuminen pakottamassa valtaluokkaa omaksumaan uusia ja tehoisampia menetelmiä työväenluokan kurissa pitämiseksi. Tunnettu laulu "kansanvaltaisuudesta" ei enään vetele, kun työläiset tulevat tuntemaan sorretun asemansa, nähden, miten hallituskoneisto kokonaisuudessaan on palvelemassa työnantajain etuja työväenluokan pyrkimyksiä vastaan. Kiihtyvä kiristys teollisuuksissa, äärimäinen hiestytys, tästä johtuvat lisääntyvät teollisuustapaturmat j.n.e. pakottavat työläiset taisteluun elinoikeuksiensa puolesta. Tämän aikakauden merkillepantavimpana seikkana onkin juuri tällaiset taistelut, joiden takana ovat aivan järjestymättömät työläiset, näiden ilman järjestyneisyyden voimaa ollessa kyllin tietoiset omaksumaan taisteluasenteeseen työläisten mahtavan aseen — lakon. Entistä suuremmat joukot näkevät todellisen asemansa ja luokkatehtävänsä, kuten elok. 1:sen päivän tapahtumat osoittavat. Tämä työväenkerrosten vasemmistuminen asettaa valtaluokan valtiokoneistoineen omaksumaan uusia, entistä räikeimpiä menetelmiä tällaisten taisteluiden tukahduttamiseksi, käyttäen poliisi- y.m. voimiansa työläisiä vastaan, petokselliset sosialireformistiset "työväenjohtajat" ollen huomattavana tekijänä työläisten asian kavaltamisessa. Kaikki nämä tekijät pakottavat työväestön näkemään "kansanvaltaisuuden" valheverhon läpi; se tulee suuremmissa ja suuremmissa määrin huomaamaan valtion luokkaluonteen. Suunnattomat työttömäin joukot, alati kiihtyvä sotavarustelu ovat edelleen nopeistuttamassa tätä taistelutarmon heräämistä.

Draperien, coatsworthien y.m. kaltaisten ainesten ajatuskannan omaksuva osa porvaristoa heittää syrjään tämän heikon hunnun, paljastaen porvarillisen luokkakomennon kaikessa alastomuudessaan. He ovat alottamassa fascistisen hyökkäyksensä taistelevaa työväestöä vastaan, pyrkien iskemään sen johtajaa, kommunistista puoluetta, ensiksi. Tällaiset edesottamiset, kuten Toronton poliisin hirmuvalta työläisten oleellisten oikeuksien murskaamiseksi, ovat suoranaisia tekijöitä yhä selvemmin työläisjoukkojen silmien avaamiseksi näkemään "kansanvaltaisen" Canadan loistavat laitokset oikeassa valossa. Poliisin kapulain riehunta työläisten päitten päällä, puhe- ja kokoontumisoikeuden kieltäminen, työväenlehtien takavarikoiminen, oikeuslaitosten jakaessa luokkatuomioitaan työläistaistelijoille, ovat omiaan osottamaan miten paljon sananvaltaa työväestöllä todellisuudessa on.

Tulevan imperialistisen sodan syttyminen tulee lopullisesti merkitsemään koko kansanvaltaisuusnaamarin hylkäämistä. Tällöin alistetaan työväestö hillittömimmän terrorin alaiseksi ja sidotaan kiinteästi palvelemaan kapitalistista sotalaitosta.

"Toronto Star"-lehden tällä kertaa edustama porvarisryhmä, hyökätessään lehtikirjoituksissaan torontolaisen satraappikenraali Draperin kommunistien vainoamispolitiikkaa vastaan, ei suinkaan tehnyt näin tarkoituksella suojella kommunisteja ja vallankumouksellista työväestöä vainoilta. Tämä ryhmä edustaa vieläkin julkeampaa vainopolitiikkaa, ei peiteltyssä muodossa, niinkuin draperin tekaisut syyttävät, joiden verukkeella työläisineksiä on teljetty vankiloihin, vaan suoranaisena avoimena hyökkäyksenä kommunisteja vastaan; kommunistien tulisi nimittäin tulla vainotuksi avoimesti kommunisteina, kapinallisuus y.m. syytteiden alaisena, sen sijaan, että heitä teljetään vankiloihin muodon teknillisten syytteiden verukkeilla. Toronton poliisilaitos onkin omaksunut viimeisimpinä edesottamisinaan kapinallisuussyytteiden asettamisen vangituille tovereita vastaan.

Tilanteen kärjistyminen, luokkavastakohtien ajautuessa avoimempaan luokkataisteluun, imperialistisen sodan lähestyessä, murskaa tähän astisen kansanvaltaisuusuudan, työläisjoukkojen kerääntyessä taistelulipun alle kommunistipuolueen johdolla. — M. P

Ella May Wigginsin marttyyrikuolema

Kutomotaisteluseuduilta Yhdysvaltain etelävaltioista saapuu jälleen viestejä, jotka saattavat jokaisen rehellisen työläisen kuohuksiin ja kädet puristumaan nyrkkiin. Manville-Jenckes-yhtiön palkkaamat pyssyhurtat ja komppanian virkailijat ovat tehneet uuden katalan konnantyön, kylmäverisesti murhanneet suuriperheisen työläisäidin, uhrautuvaisen lakkotaistelijan, joka toisten lakkolaisten mukana oli rauhallisesti matkalla lakkolaisten kokoukseen.

Kuukausia jatkunut pyssyhurttien mellakoiminen on niittänyt taasen kamalaa satoa. Epätoivoisessa yrityksessään murskata kutomotyöläisten taistelun ja estää työläisten järjestäytyminen, turvautuivat Manville-Jenckes-yhtiön roistot harkittuun murhaan.

Ella May Wiggins oli kutomotehtaalainen, joka ei alistunut näännytysmään kurjuuteen, vaan ensimäisten joukossa riensi unioon ja taisteluun, kun lakko alkoi Bessemer Cityssä. Hänen esimerkkinsä viiden lapsen äitinä, joka kuolettavassa työssä vaivaisella yhdeksällä dollarilla viikossa oli ponnistellut viiden ala-ikäisen lapsensa elättämiseksi, mutta jolla oli voimaa taistella ja innostaa toisiakin taisteluun, teki hänestä vaikutusvaltaisen lakon johtajan. Siksi kärsi hän myös marttyyrikuoleman.

Manville-Jenckesin pyssyhurttien kuulat tekivät lopun tarmokkaan taistelijan elämästä. Mutta roistonteko on koituvat iskuksi itse kutomoparooneja vastaan. Teko sellaisenaan on nostava Yhdysvaltain työläiset herrojaan vastaan. Teko sellaisenaan on nostava Yhdysvaltain työläiset herrojaan vastaan. Ella Mayn marttyyrikuoleman tuloksena tulevat työläiset kautta Yhdysvaltain ja muuallakin kohdistamaan huomionsa Gastonian ja koko etelän kutomotaisteluihin. Työläiset entistä selvemmin näkevät, millaisessa vaarassa ovat Gastonian suurjutussa syytetyt lakkolaiset ja rientämään heitä puolustamaan, keräämällä avustusrahastoa ja kohdistamalla vastalausemyrskyn kutomoparooneja ja komppanian virkavaltaa vastaan.

Kapitalistinen oikeus ei tule asettamaan Ella Mayn murhaajat vastuuseen. Tämä ilmenee jo siitä, että pidätetyt tehdassuperintendentit ja pyssyhurtat, jotka aseistettuna roistojoukkona olivat lähteneet jahtaamaan lakkolaisia ja kylmäverisesti ampuivat heidän joukkoonsa, päästettiin vapaalle jalalle naurettavaa 1,000 dollarin takausta vastaan. Gastonian lakkolaisia vastaan sensijaan sama "oikeus"-koneisto nosti heti sähkötuolia edellyttävän murhasyytöksen, kun rohkenivat puolustautua hurttien aseellisen hyökkäyksen johdosta.

Ella Mayn murhan kostaminen jää työläisten asiaksi. Etelässä raivoavat fascistiset hurtat voidaan riisua aseista vain työväen yhteisillä voimilla, rakentamalla voimakkaita taistelujärjestöjä ja unioita.

Etelän kutomoalueiden tapahtumat osoittavat, mitä työläisillä on odotettavissa, kun joutuvat avoimeen taisteluun elinetujensa puolesta kapitalisteja vastaan. Näiden tapahtumain opetukset on ajoissa otettava vaarin, ja luotava pohja sellaiselle työläisten joukkojärjestölle, jossa työläiset pystyvät keskittämään koko voimansa itsensä suojelemiseen ja etujensa puolustamiseen riistäjien hyökkäyksiltä. Ontarion kaivostyöläisillä on erikoista opittavaa Gastonian tienoon tapahtumista. — B. T.

Sosdemit imperialistien työaseina

Samaan aikaan kun Kiinan vastakumoukselliset militaristit Englannin ja Amerikan imperialistien tukemina ovat provosoineet sotaa Neuvostoliittoa vastaan tarkotuksella alkaa yleinen hyökkäys maailman proletaarisen kumouksen voimien kimppuun, esiintyvät sosialidemokraatit avoimesti imperialistien rintamassa ei ainoastaan Neuvostoliittoa, vaan oman maansa työväenluokan kumouksellista rintamaa vastaan.

Konkreettiset tapaukset elämän todellisuudessa valaisevat tätä tosiseikkaa kaikkein selvemmin. Sitä kuvaa m.m. seuraava Berliinistä elok. 12 p. lähetetty kirjetieto:

"Eilen vietettiin Saksassa "Saksan perustuslain päivää" ja kulki se porvarillisten puolueitten ja sosialidemokraattien yhteisrintaman merkeissä kommunisteja vastaan. Sosialidemokraatit, jotka olivat johtavina kaikissa juhlallisuuksissa, pyrkivät antamaan neuvostovastaisen luonteen.

"Lustgardenissa pidetyssä kokouksesa esiintyi liiton ensimäinen johtaja, sosdemi Hersing, hyökäten raivokkaasti kommunisteja vastaan ja kehottaen hallitusta "tekemään lopun kommunistien esiintymisestä". Hersing sanoi m.m.: "Jos kommunistit eivät lopeta lähitulevaisuudessa taisteluaan, niin me tukahdutamme ne käyttäen avoimesti voimaa".

"Luonteenomaista on se, että kulkueessa laulettiin neuvostovastaisia lauluja."

Sosdemejä raivostutti suuresti se että Berliinin työläiset pysyivät heidän yhteisrintamastaan porvariston kanssa poissa ja järjestivät voimakkaita mielenosotuksia tuota porvaristolle lakeijanpalveluksen antamista vastaan.

Entäs mitenkä sosialidemokratian Amerikassa ilmestyvä suomalainen äänenkannattaja, Raivaaja, on tähän imperialistien järjestämään hyökkäykseen suhtautunut? Sen vastakumouksellisesta suunnasta antavat erehtymättömän kuvan seuraavat Raivaajan syysk. 5:nnen päivän numerosta otetut lainaukset toimituksen johtavista artikkeleista:

"Kommunistinen hajotustyö maailman työväenliikkeessä tulee jatkumaan niin kauan kun Venäjän ulkopolitiikka tarvitsee apulaisia Venäjän ulkopuolella ... On nimittäin selvä se seikka, että kaikkien maiden kommunistisen liikkeen johto on finanssiaalisesti kiinnitetty Venäjän hallituksen vanaveteen, eikä se tavallisesti kysele tarkotuksia, mutta noudattaa käskyjä ja määräyksiä.".

Samallaisia "selostuksia" antoivat kumouksellisista Venäjän vallankumouksen aikoina valkokaartilaiset. Erotus oli vain, että sillä kertaa "saivat kumoukselliset varoja Saksan imperialismilta!" Palmerin vainojen aikana syyttivät Amerikan työnantajien järjestöt, American Legion ja Ku Klux Klan että "Amerikan kommunistit saavat Venäjän kultaa". Ja kun kommunistit järjestävät lakkolaisten avustusta ja puolustusta varten varojen keräämistä, niin silloin porvarilehdet yhdessä sosialidemokraattien ja Raivaajan ja Industrialistin kanssa huutavat, että "kommunistit keräävät varoja omiin tarkotuksiinsa ja Neuvostoliiton hyväksi"!!! Mene sitten ja tiedä mihinkä selostukseensa nämä noskelaiset itse uskovat.

Mutta jatkakaamme Raivaajan "selostamista":

"Kiinan-Venäjän selkkauksen kehitys" nimisessä johtavassa artikkelissaan se sanoo samaisessa syysk. 5:nnen p. numerossa seuraavaa:

"Molemmat valtiot (nim. Kiinan vastakumouksellisten hallitus ja Neuvostoliitto — SKT.) elävät vallankumouksellisen opportunismin epänormaalissa. Molemmat ovat diktaattorisesti hallittavia valtioita. Kumpikaan ei tiedä mikä kohtalo hallituksen osaksi tulisi, jos ne joutuisivat suuriin kansainvälisiin melskeisiin. Jokainen diktaattorivallalla hallittava valtio meidän päivinämme on sisäisesti heikko. Niiden täytyy ennenkaikkea pelätä sisäisiä kansannousuja. Niillä ei ole varaa menettää mitään siitä tasapainosta, jossa niiden täytyy horjua. Diktatuurijärjestelmällä ei ole ainoatakaan keinoa yleistilanteen pelastamiseksi, jos järjestelmän hallitus tuhoutuu. Sisäisessä kriisissä nousee heti kysymys koko hallitusjärjestelmän kumoamisesta. Se, minkä Venäjän diktatuurihallitus on nykyisistä hallitusmiehistä riippumatonta järjestelmää luonut, on vielä niin tuore, että se sortuisi hallitusmiesten mukana", jne., jne.

Siis Raivaajan mukaan on työväenluokan diktatuuri Neuvostoliitossa samallainen kuin Kiinan militaristisen klikin diktatuuri, jota vastaan Kiinan proletariaatti ja talonpoikaisto on ase kädessä taistelussa ja jota diktatuuria suurvaltain imperialistit kainaloista kannattavat!

Epäilemättä on totta, mitä Raivaaja sanoo, sikäli kuin kysymyksessä ovat porvarilliset diktatuurihallitukset nykyisissä fascistisissa muodoissaan ja samaa horjuvaisuutta kohden kulkevat kaikki porvarillisen diktatuurin muodot nopeata kyytiä kaikissa kapitalistisissa maissa. Mutta minne on Raivaaja unohtanut sen raivoamisensa, mitä se pursui suu vaahdossa elok. 1 p. Punaisen Päivän vieton johdosta, johon kaikista porvarillisen diktatuurin asettamista tokeista huolimatta kaikissa kapitalistisissa maissa osallistui Neuvostoliiton puolesta kymmeniä miljoonia työläisiä? Miksikä on Saksassa vallassa olevien sosialidemokraattien tätä proletariaatin Neuvostoliiton puolesta esiintymistä vastaan uhattava käyttää "avointa voimaa?" Ja miksi joutuivat koko maailman imperialistiset vallanpitäjät tuon voimannäytöksen edessä ottamaan takaaskeleita Neuvostoliittovastaisessa sodan provosoimisessa?

Raivaaja riepu joutuu vastakumouksen elimenä heittämään oman lukijakuntansa edessä härkäpyllyä. Mutta ylläolevat lainaukset Raivaajasta toteavat erehtymättömällä tavalla sen suolineen sorkkineen antautuneen imperialismin palkkarengiksi Neuvostoliittovastaisessa agitatsionissaan ja vastakumouksellisessa työssään.

Sulkanen, Boman ja kumppanit, jotka Raivaajan ovat hohoojakseen ja suojelijakseen omaksuneet, ovat todellakin päässeet arvokkaan isäntärengin suojiin! Eipä kummakaan, vaikka ne sen pihamaalta, Saiman puistosta elokuun 18 p. iikkuivat ja mustasivat Neuvostoliittoa, Kommunistista Internationalea, Amerikan Kommunistipuoluetta ja S. T. Järjestöä. Imperialismin rengin renkinä kuuluu se heidän ohjelmaansa ja tehtäväänsä. Ja tällä ohjelmalla on Mr. Sulkanen lähetetty keskilänttä "valtaamaan" Raivaajan taakse! — SKT.

Toronton uutisia

Näyttämömme

Syysnäytäntökauden avajaisjuhlanäytäntö on ensi lauantaina Don-haalilla. Vaikka näyttämöllämme on jo tämän syksyn aikana esitetty kaksikin isompaa näytelmää, niin varsinaisen näytäntökauden alkajaiseksi on näyttämömme valinnut kuuluisan ruotsalaisen kansan näytelmän "Unelma karjamajalla". Tämä kaunis laulunäytelmä lienee usealle tuttu Suomen ajoilta, jossa mainittua näytelmää esitettiin suurella menestyksellä elokuvissa. Nyttemmin on mainittua näytelmää myös paljon esitetty monilla puhenäyttämöillä. Sen romanttisen kaunis sisältö, jännittävä ja samalla hauska juoni, kauniine lauluineen ja ihana viulumusiikki (soolot) antavat näytelmälle yhä enemmän viehätystä. Tämä samanen näytelmäuutuus kykenee täydellisesti syrjäyttämään edeltäjänsä, samansuuntaiset näytelmät, kuten esimerkiksi "Vermlantilaiset" y.m. myös taiteellisesti. Kappaleessa on näyttämömme uusia voimia tulessa sekä entisiä tuttuja. Näytelmää on harjoitettu kolmisen viikkoa, jotta tämä alkajaisnäytäntö todella muodostuisi yleisölle nautintorikkaaksi illaksi. Näyttämövarusteet tähän kappaleeseen on kokonaan vartavasten maalattu. Siis kaikki jotka kynnelle kykenee lauantaina Donhaalille. Ja varatkaapa ajoissa lippunne, ettei käy niinkuin monissa illoissa että jäätte ilman paikkaa. Lippuja saa etukäteen Jokelan palloruumasta Carl Sundholmin kellosepäliikkeestä ja Don-haalilta. Numeroidut 60 c, ilman numeroa 50 c. ja ovella kaikki 60 senttiä.

Kirkland Laken uutisia

Näytelmäseurastamme

Näytelmäseuramme on aloittanut varsinaisen syystoimintansa allekirjoittaneen "vastuulla" ja täytyy sanoa että tämä vastuu käy paljon velvoittavaksi, ellemme, hyvät kirklandlakelaiset toverit, tahdo ottaa puutteellisuuksiamme yhteiseksi. Meillähän ei ole kun jokunen näyttelijä, joka omaa edes niin sanotun näyttämötottumuksen. Mitä se tietää? Se tietää sitä, että olemme olleet, sanosinko, huolimattomia. Emme ole aikaisemmin luoneet näyttämöllemme "henkivartio-reserviä" joka tarpeentullen olisi valmis astumaan "teriin" silloin kun työ- y.m. esteet tempaavat meidän näyttelijöitämme etsimään leipäänsä muilta paikkakunnilta.

Ettei meidän tarvitseisi joka syksy alkaa alusta, sanon, tulkaa mukaan. Kouluuttakaamme itsestämme kykenevlä esiintyjiä, hyviä näyttelijöitä. Silloin ei yksilöiden poistuminen tee niin suurta aukkoa joukkoomme, kun työmme, yksinpä näyttämötyökin, muodostuu joukkotyöksi, sanan kirkkaimmassa merkityksessä. Siispä en voi muuta neuvoa antaa kuin sen, että "oma apu paras apu". Tulkaa mukaan oppimaan. Kaikille löytyy työtä alallaan. Pois velttous silloin, kun oma ja joukkojen etu vaatii tarmoa ja kuntoa.

Tämä alkuepistolani oli kokonaisuudessaan tarkoitettu miehille, naisnäyttelijöille nostan hattuani, sillä kunnia sille kenelle se kuuluu ja meidän näyttämöllä se kuuluu heille. Se on ihailtavaa reippautta, millä meidän "heikommat" on edustettuna, ja olen varma että sieltä löytyy kyky toisensa jälkeen, kunhan saamme työt käyntiin. Tällä pienellä ajalla ja puutteellisella käytännöllisellä kokeilulla, minkä olleet näyttelijöissämme näyttämötyötä varten tehnyt, voin sanoa, että mikä näyttämö tahansa olisi ylpeä, niin suuresta kyvykkäästä näyttelijätärjoukosta, mikä nyt näyttämöllämme on.

Miehet, ottakaa esimerkkiä heistä ja tulkaa mukaan yhteiseen työhön ja tulkaa siinä mielessä, että viemme vastuksista huolimatta eteenpäin työväestön tiedon ja taidon lippua.

On ymmärrettävää, että miehiämme rasittaa ruumiillinen työ ehkä enemmän kuin naisia. Siksi juuri tahtoisinkin että suuremmat joukot kertyisi näyttämömme jäseniksi saadaksemme aikaan kunnollinen työjako. Nykyisin toiminnassa olleet ovat kyllä ihailtavalla tarmolla ottaneet osaa työskentelyyn, vaan ennen pitkää käy heille raskaaksi olla aina "tulessa". Viime tulokkaat, tarkoitan niitä, jotka viime kokous hyväksyi seuraamme jäseniksi, oli kylläkin merkki jo siitä, että miehetkin rupeaa kilpailemaan taiteellisilla lahjoillaan ja taiteellaan naistemme kanssa.

Jätän saavutuksien maininnan tuonnemmaksi, kunhan näen, miksi tämä hyvä alkumme kehittyy. Mukana olleet miehemme ovat kylläkin kunniakkaasti koettaneet pitää taiteellisessa suhteessa puoliaan, vaan ylivoiman edessä on pakko, ainakin toistaiseksi, antaa johto — naisillemme.

Kaikesta päättäen tulemme myös saamaan kannatuspuolen entistään tiiviimmäksi, mikä on tarpeellistakin, koska suomenkielinen väestö on viime aikoina jonkunverran vähentynyt paikkakunnallamme. — Tunnustakaa uhrauksia kysyvillä ponnistuksilla itsellenne saama taidelaitos omaksenne tukemalla sen kehitystä niin taiteellisesti kuin taloudellisestikin. Teillähän on tilaisuus nostaa "taso" miten korkealle haluatte, ottamalla osaa seuramme työhön ja seuraamalla esityksiämme. Toivottvasti olemme tästä yksimielisiä. — Edv. Lapinsalo.

Metsätyöläisten asioita

Pohjois-Ontarion metsämiesten huomioon

Tärkeä kokous, johon jokaiselta kämpältä tulisi lähettää edustaja, on So. Porcupinessa kuluvan syysk. 29 päivänä, alkaen kello 10 ap. S. J. talolla.

Niin kuin ilmoituksestakin näkyy, on tämä kokous kämppien edustaja kokous, jossa luonnollisesti tullaan päättämään kaikista alkavaa katkaisukautta koskevista kysymyksistä.

Erikoisesti muita kysymyksiä tärkeimpinä ja kiinnostavampina voimme pitää muutamia kysymyksiä, joista pidän tarpeellisena tässä erikoisesti muistuttaa, ettei millään kämpällä unohdettaisi kokouksen tärkeyttä ja jätettäisi edustajaa lähettämättä.

Ensimäinen näistä kysymyksistä on palkkataksan päättäminen. Meillä on voimassa union konventsionien hyväksymät taksat, jotka ilman tässä erikoisesti mainitsematta, ovat jokaiselle metsämiehelle tunnetut. Työnantajia ei kuitenkaan ole voitu pakoittaa noudattamaan näitä taksoja kuin osaksi. Vaikkakin työkausi näyttää jonkun verran vilkkaammalta kuin mitä se on ollut edellisinä vuosina metsätyöalalla, on työnantajain taholta pyritty entisestäänkin polkemaan palkkoja. Muutamilla seuduilla, kuten esim. Cochranen ympäristöllä on tämä palkkojen polkeminen mennyt kaikkein pisimmälle, johtuen luonnollisesti suuressa määrin siitäkin syystä, että tämän seudun metsämiehet ovat välinpitämättömästi suhtautuneet palkankoroitustaisteluihin ja yleisesti järjestyneeseen toimintaan.

Että työnantajain palkkojen polkemiselle saataisiin asetettua raja ja palkat pysytettyä edes jotenkin siedettävinä, sekä myös samallaisina kaikilla kämpillä, on nyt välttämätöntä, että jokaiselta kämpältä evästetään mies kokoukseen, jossa päätetään minkämoinen taksa asetetaan lopulliseksi vaatimukseksi.

Toisena tärkeänä asiana tulee esille toimintasuunnitelman laatiminen asetettavien vaatimusten viemiseksi voittoon. Ylläoleva kysymys on ehkä tärkein esille tulevista asioista, sillä juuri ainoastaan oikeaan osuneen toimintasuunnitelman avulla voimme toteuttaa kokouksessa tekemämme päätökset ja saavuttaa tuloksia, joista metsätyöläisille on tuntuvaa hyötyä. Virheellinen suunnitelma ja toiminta johtaa tappioihin ja lamaannukseen. Mitä suurilukuisemmin metsämiehet lähettävät edustuksensa, sitä onnistuneemmin voidaan toiminta suunnitelmakin laatia, sitä suuremmat mahdollisuudet tulevat olemaan sen toteuttamiseen. Laatiessamme suunnitelmiamme me emme saa olla yltiöpäitä ja aliarvioidan edessä olevaa vastusta, mutta emme myöskään saa olla pelkureita, raukkoja, joiden housut yksi kärsitty tappio saa vuosikausiksi tutisemaan ja miehen itsensä alistumaan jappareiden kaiken mielivallan alaisuuteen.

Kolmas ja ei suinkaan vähemmän tärkeä kysymys on tapaturmavakuutus. Tämän syyskauden aikana ovat useat työnantajat kieltäytyneet vakuuttamasta katkaisijoita, selittäen että laki ei sisällä sitä, että työnantajan tulisi vakuuttaa semmoisia työläisiä jotka työskentelevät urakka-, tai kappale-kaupalla. Mitä tämä tarkoittaa? Se tarkoittaa sitä, että työnantajilla on tarkoitus riistää työläisiltä sekin vähäinen turva, mikä heillä on tähän mennessä ollut luokkaantumisien sattuessa, täyttääkseen pohjatonta pussiaan työläisten vakuutukseen kuuluvilla senteillä. On ryhdyttävä tarmokkaaseen toimintaan varmuuden saamiseksi lain määräyksistä ja jos laki ei takaa vakuutusta, on metsämiesten pakoitettava työnantajat suorittamaan vakuutuksen ilman lain määräystä. Kummanko valitsemme, seisoako loukkaantumisemme jälkeen lakkikourassa keräämässä ropoja katujen kulmissa, vai taistellako itsellemme oikeus tulla turvatuksi loukkaantumisen varalle?

Myöskin tärkeänä kysymyksenä tulee esille se, että useat työnantajat ovat, huolimatta palkkojen alhaisuudesta, ryhtyneet vielä tämän lisäksi koroittamaan ruuan hintaa. Myöskin tämän suhteen tulee päätettäväksi yhteisistä menettelytavoista.

Yllämainittujen asioiden lisäksi tulee kokouksessa päätettäväksi ja keskusteltavaksi paljon kämppiä ja niiden toimintaa koskevia asioita, joista mainittakoon näytelmä- ja urheilutoiminnan järjestely, sanomalehtien levitys ja kirjeenvaihtotoiminnan järjestäminen, kämppä komiteain toiminnan virkistäminen, sekä useita muita metsämiehiä koskevia pienempiä kysymyksiä.

Metsämiehet, nyt on aika nousta toimimaan ja päättävästi vastustamaan jappareiden ja kaiken karvaisten nilviäisten pyrkimyksiä painaa jatkuvasti metsämiesten elintasoa alemmaksi. Alkää antako työnantajain asialla kulkevain parjaajain johtaa harhaan itseänne, vaan ryhtykää tarmokkaaseen rynnistykseen yhteisvoimin. Liittykää jäseniksi kansainväliseen "Maa ja metsätyöläisten liittoon", jota Canadassa edustaa L. W. I. U. of C., Canadan metsä- ja kulkutyöläisten järjestö.

Edustajaksi kelpaa jokainen järjestynyt työläinen. — S.

TYÖPAIKOILTA

Sekin kämppäretki

Syysk. 10 p. aamulla klo 4 läksin muiden mukana "sipattuna" uudelle kämpälle, kämppä 7:lle Gogamaan. Lähtiessämme oli meillä toivomuksena päästä uudelle kämpälle, johonka meidät oli "sipattu". Kulettuamme aamusta iltaan (syömisestä ei ollut puhetta muuta kun sakin kesken) perille päästyä saimme väsyneille jäsenillemme siteeksi amerikanläskiä ja eilen keitettyjä perunoita. Samalla saimme myös kuulla, että kämppä, johonka meidän pitäisi menemän ei ole olemassakaan.

No, aamulla käytyämme "äijän" puheilla saimme kuulla, että metsään saamme mennä kun kämpät itse piittaamme omilla kustannuksilla (meidän olisi pitänyt maksaa poortikin rakennusajalta) ja vieläpä ne kämpät olisi pitänyt tehdä puolta isommat kuin itse olisimme tarvinneet. Tämän kohtalon alaisena oli meitä 22 miestä sekä yksi nainen, joka kokiksi lähti mukaamme. Kämpät olisi pitänyt tehdä 40:lle miehelle, että jappari olisi saanut "sipata" uusia miehiä meidän laittamaamme kämppään (poorti olisi meidän pitänyt ostaa sinne japparilta 30 prosenttia kalliimmalla hinnalla kuin tavallisesti on käynnissä.) Kokille ja sen helpparille suostui jappari suorittamaan 100 dollaria kuulta yhteensä, mutta sakki maksaa ruokatavaralaskut ja sen mukaan poortin oli se sitten isompi eli pienempi. Matkalle lähtiessä oli meillä puheena 1 dollari päivän poorti ja katkasumaksu 2 dollaria 75 senttiä koorti, mikä oli "sipissämme" merkattuna, mutta täällä Gogamassa jappareilla on nyt uusi "laki", jonka saimme kuulla aamulla kun saimme nähdä armiaan työnantajamme. Hyvin "tyyneenä" hän sanoi, että se katkasumaksu on $2.25 koorti niille, jotka eivät katkaise 60 koortia, vasta siitä ylöspäin saa sitten $2.50 koortilta. Mitä arvelette toverit näistä? Meidän oma kansallisuus on kuulemma sen hyvän tavan opettanut. Kun tässä olemme keskusteluissa ollut tämän armiaan japparimme kanssa, niin hän sanoi vain hyvin kylmänä: Niin on toisetkin minulle tehneet; 12 miestä on sillä lailla pätsäämässä.

Toivon että toverit ottaisivat huomioon tällaiset kohtalot. Minulle itselle ei se ole enään uutta, olen siihen jo hyvästi tottunut. Esim. kolmisen viikkoa takaperin kävin niin sanotun Voitin kämpällä, jonneka menin katkasemaan 8 jalan paperipuita $5 koortilta, niin — siellä oli kämppä ja ruoka tyydyttävä, mutta oli se ikävä puoli, ettei ollut metsää. Minunkin tripilläni oli noin kolme puuta, jotka kaadoin ja taas tyytyväisenä panin viuluni pykälään ja astelin kämpälle. Aamulla taas jatkoin matkaani kohti Sudburya, josta taas sain osakseni tämän hauskan kämppämatkan. Olisi sitä enempikin kerrottavaa, mutta jätän sen nyt tähän ja toivon, että toverit jatkaisivat ajatuksillaan lopun. — Kämpille kulkuun väsynyt toverinne P. Samsten.

Viikon tapahtumista

Kauvanko Suomen urheilunäki
TUL:ssä sietää sen,
että on kostipullien sakki
jarruna urheilu-aatteiden.
Viimeisin rötös, "Jyrylle" potkut,
tuli kun heille ei kumartele.
Neuvostoliittohon kilpailumatkat
syynä on noskien kiukulle.

Kaksikymmentäyksi taas nuorta
on Turun hoviin raahattu,
ohranat "tutkivat" apajaansa,
"todisteet" myöskin on hankittu
"Valtiopetturiteollisuudella"
Suomi vain parhaiten kannostuu,
ei siinä nouse se markkansa arvo,
joskin se "teollisuus" kukoistuu.

Manville-Jenckensin palkkahurtat
vielä on vapaana teoistaan,
ne ihmisten rääkkäysretkiä tekee,
"ei tiedä" poliisit matkoistaan.
"Vaikea" heidän on syylliset löytää,
itse kun roistoina riehuivat,
itse he myöskin katalat tekonsa
Charlottenissa "tutkivat".

Uusi on keksintö kapitalisteilla,
"Europan Yhdysvallat" on se,
päämäärä sillä, kuinkapa muuten;
tuho vaan Neuvostoliitolle.
Kummina uudella tulokkaalla
neuvosto-syöjä Briand on,
toisia samantapaisia
kuuluvi siihen jo joukkohon.

Kapinoita Ranskan risteilijöillä
nousevi usein, ja kukistetaan;
salassa niitä hallitus pitää,
vaijeten verisistä teoistaan.
Esteitä koittavi valtaluokka
kumousnousuille rakentaa,
kuitenkin kerran sorretut joukot
itsensä kahleista vapauttaa.

C. N. R:n päämies kärkkyy
"hiukkasen palkanlisiä" vaan,
seitsemänkymmenenviiden tuhannen
palkat on pieniä pussissaan.
Satatuhatta saada pitäisi,
"työ" kun on painava herralla,
palkkansa nousee, niin kuin ennen,
roimasti tälläkin kerralla.

MAGNUS RAEUS.

MUISTA MAISTA

HYVÄT SUHTEET JUMALAN JA ENGLANNIN NOSKEHERROJEN VÄLILLÄ

Porvarilehdet ovat paljon kirjoitelleet Englannissa (Birkenheadissa) partiopoikapäivistä, joihin osallistui suuri osa Suomenkin partiolaisista. Leirillä kerrotaan olleen kokonaista 50,000 partiolaista eri maista. Kun tiedetään, että koko partioliike muodostaa tärkeän osan porvarillisesta sotilaskoulutuksesta ja että se palvelee yksinomaan riistäjäin etua, lienee mielenkiintoista tietää, miten tähän liikkeeseen ovat suhtautuneet Englannin sosialidemokraatiset ministerit. Englannin sosdem puolueen pää-äänenkannattaja "Daily Herald"in mukaan kävi partioleirillä myös sosdem hallituskomissioneri George Lansbury, puolueen ent. puheenjohtaja. Siellä on hän pitänyt erikoisen puheen eri maiden sotilasalokkaille ja lausunut m.m.: "Se että te, edustaen maailman kaikkia maita, olette kokoontuneet tänne, tekee sodat ja kaikki sodan seuraukset tulevaisuudessa mahdottomammiksi kuin koskaan ennen(!) En voi muuta kuin uskoa, että kaikki tänne kokoontuneet pojat, jotka seurustelevat, työskentelevät ja leikkivät yhdessä, palaavat omiin maihinsa täynnä sitä käsitystä, että jumala on tehnyt kaikki maailman kansat samasta verestä." Vakuutettuaan olevansa ainakin hengessään heidän kanssaan, on Lansbury lopettanut "D. H:n" mukaan: "Toivon teille parasta onnea ja menestystä työssänne, jota suoritatte jumalan ja ihmiskunnan hyväksi." Kierrettyään sitten leirillä, on Lansbury ottanut vastaan, kuten joku sotaherra, partiopoikaparaatin.

Köpenhamina. (STT). — Valtion keskushallinnossa on saatu selville uusi kavallusjuttu. Toimistopäällikkö H. Brask on nimittäin kavaltanut valtion varoja noin 60,000 kruunua. Brask joka on erotettu, on nykyään mielisairaalassa.

"Sosialidemokratenin" kertoman mukaan on Amagerpankin Sundbyssä olevien sivukonttorien johtaja Lassen hävittänyt noin 100,000 kruunua pankin varoja. Lassen on erotettu toimestaan, mutta asiaa ei ole ilmoitettu poliisille. Rahat Lassen on käyttänyt epäonnistuneisiin tonttikeinotteluihin.

Jobitöitä valmistetaan

Vapauden kirjapainoon otetaan tehtäväksi kaikenlaatuista painotyötä, kuten kirjekuoriin nimen painoa, kirjeenpäitten valmistusta, laskuja ja statementtien tekoa ja mitä tahansa yksi taikka useammanväristä jobityötä. Osastoja, yhtiöitä, osuusliikkeitä ja yksityisiä kehotetaan lähettämään tarvitsemiensa töitten valmistuksen Vapauden tehtäväksi. Työ tehdään ensiluokkaista ja hinnat ovat kohtuulliset. Lähettäkää tilauksenne osotteella:

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

Työväenluokan mahtavan käden sormet

Tällä otsikolla Neuvostoliiton teollistuttamispäivän "Isvestijassa" oli erikoisen mielenkiintoinen kirjoitus Maxim Gorjkilta, jonka tässä julkaisemme.

Mitä syvemmälti ja laajemmalti valtaa työläisjoukot tietoisuus neuvostojen maan mitä perinpohjaisemman teknillisen aseistamisen välttämättömyydestä, sitä nopeammin toteutuu V. I. Leninin taistelutunnus: "saavuttaa ja jättää" kapitalistinen Europan teollisuus.

Tällä taistelutantereella "saavuttaminen" merkitsee voittamista ja "jättäminen" tuhoamista.

Mitä paremmin, innostuneemmin ja rehellisemmin tulevat työskentelemään tehtaamme, sitä keveämmäksi, valoisammaksi ja kulttuurisemmaksi käy työläisten elämä; sitä rikkaammaksi tulee maamme; sitä nopeammin tulee kasvamaan työläisten luottamus omaan kaikkivoittavaan voimaansa — oman työnsä voimaan, joka on ollut, on ja tulee olemaan kulttuurin ainoana perustana.

Rinnan tämän kanssa, talonpoikaisto, koneilla aseistettuna nopeammin ymmärtää kollektivismin edut, järkevämmin uudella tavalla tulee suhtautumaan omaan työhönsä, omiin peltoihinsa, nostattaa työstä ja niistä vanhan elämän jätteistä, jotka vaikeuttavat kylän kulttuurista kasvua.

Talonpoikaisen luonnonvoimaisen yksilöllisyyden voi voittaa vain aseistamalla talonpoikaisto koneilla, — vain työläiskätten — ja työläisjärjen työllä.

Leninin sosialistisen kilpailun aate on tämän ihmisen — koko maailman työn massojen oikean johtajan suurimpia aatteita. Se on yksinkertainen kuten kaikki hänen aatteensa. Se vaatii vain yhtä: voimistuttaa työläisten työtä itseään — omaa valtiotaan varten, valtiota, jossa he vain ovat isäntiä; työskennellä paremmin ja rehellisemmin kuin työskentelivät kapitalistielle.

Sosialistinen kilpailu vaatii myöskin työläiskeksijöihin välinpitämättömän jopa häpeällisen suhtautumisen pikaista parempaan päin muuttamista. Jos laskemme kaiken sen hyödyn mitä työläiskeksijät ovat tuottaneet työläis-talonpoikaiselle valtiolle, t.s. itselleen työtätekeville joukoille, niin me saamme suunnattoman miljoonaisen luvun. Me huomaamme, että keksijät kehittäessään ja parantaessaan tiedettä ja tekniikkaa, yhdessä tiedemiesten kanssa vapauttavat neuvostojen maata, t.s. työläisiä ja talonpoikia ulkomaisten tuotteiden tuonnin välttämättömyydestä.

Kaikille on tuttua iljettävä, virkavaltainen, byrokraattinen suhtautuminen työläiskeksijöihin. Tämmöisellä suhtautumisella ei saa olla tilaa maassa, joka on järjestänyt sosialistisen kilpailun, jossa yksinkertainen työläismaalari ehdottaa suurenmoisen aatteen "Teollistuttamispäivästä", — päivästä, jolle on annettava jokavuotisen juhlan merkitys, minkuin ennen oli pääsiäisellä.

Me arvioimme liian vähäiseksi semmoiset tosiasiat, kuin maalari Slobodshikovin esiintyminen, vaikka ne puhuvat meille sen työläisen todellisesta ylösnousemisesta ja kirkastumisesta, joka vielä joku vuosi sitten oli epäinhimillisten valtiaiden kuuliainen ja mykkä orja.

Minä tiedän, muistan, ettemme me usko "sankareihin", emme heiltä odota "vapautusta". Mutta minä näen, että meidän maailmaamme on tullut uusia, — uusien päämäärien sankareita. Näitä sankareita synnyttää ja nostattaa työtätekevä joukko ja ne eivät vaadi itselleen kumartamista. Mutta on muistettava, että heidän työlleen on osotettava huomiota. Työläisarmeija, puolue ja neuvostovalta lähettäessään heidät kauas edelleen industrian pioneereina, sosialismin teiden etsijöinä, ovat velvollisia luomaan heidän — ja heidän työnsä ympärille myötätunnon ilmapiirin. Se on työväenluokan — ja neuvostotasavallan etujen mukaista; on rikollista olla tätä ymmärtämättä.

"Työtätekevät saavuttavat vapautensa vain omalla kädellään." Niin. Mutta meidän työn ja tieteen sankarimme, — ne ovat työväenluokan mahtavan käden sormet.

M. Gorjki.

Ammatillinen liike

Suomen metalliteollisuustyöväen liitto 30-vuotias

Metallityöntekijäin liitto on Suomen vanhimpia palkkatyöläisten yhteenliittymiä. Viime kesäkuun 21 p:nä tuli kuluneeksi 30 vuotta sen perustavasta kokouksesta. Silloin nimittäin Helsinkiin kokoontuneet 19 pienemmän työläisryhmän lähettämät 41 edustajaa päättivät perustaa koko maata käsittävän Rauta- ja Metallityöntekijäin Liiton. Kymmenen aikaisemman vuoden aikana oli jo useilla paikkakunnilla syntynyt paikallisia metallityöläisten järjestöjä, mutta nämä olivat hyvin pieniä ja mitään sanottavampaa yhteistoimintaa ei niiden välillä ollut. Vanhimpana metallityöläisten järjestönä tunnetaan Viipurin koneenkäyttäjäin ja mekaaninen yhdistys, joka oli perustettu jo v. 1850, mutta mitään lähempiä tietoja sen toiminnasta ei ole säilynyt. Niistä järjestöistä, jotka olivat maata käsittävää liittoa perustamassa, olivat vanhimmat v. 1886 perustettu Helsingin Läkki-, Pelti- ja Vaskiseppien yhdistys ja v. 1888 perustettu Helsingin Konetehtaalaisten osasto.

Pieni ja vähäpätöinen oli tämä alku, josta sittemmin on kasvanut se nyt ehkä vankin ammatillinen järjestömme, joka kantaa nimeä Suomen Metalliteollisuustyöntekijäin Liitto. Ensimäisen perustamisvuotensa 1899 lopussa nousi liiton jäsenluku vain 550:een, mutta se oli välttämättömyyden pakosta syntynyt ja sellaisena omasi kaikki kehittymisen edellytykset. Metallityöläisten perin kurjat työolot ja suorastaan nälkärajalla olevat palkat olivat pakoittaneet vielä järjestymättömiä työläisiä käymään taisteluun työnantajia vastaan. Eri paikkakunnilla oli tavantakaa puhjennut lakkoja, joissa työnantajat turvautuivat mitä häikäilemättömimpiin keinoihin näiden vielä heikosti yhteenliittyneiden työläisten nujertamiseksi. Käyttivätpä he virkavaltaakin apunaan, kuten asiakirjat lakkolaisten tuomitsemisesta sakkoihin osoittavat. Tämä avasi kuitenkin yhä useampien työläisten silmät näkemään kapitalismin oikean luonteen ja ymmärtämään työntekijäin yhteenliittymisen välttämättömyyden. Liiton perustava kokous loi järjestölle toimintaohjelman, jossa oli 14 kohtaa. Nämä ohjelmakohdat, joista useat vähän toisessa vaiheessa, olivat seuraavat:

1) Vastaako työhuoneet ammatissamme tarkotustaan terveydellisessä y.m. suhteessa? 2) Mitä parannuksia olisi aikaansaatava oppilasjärjestelmässä? 3) Ammattitaidon kehittäminen. 4) Raittiuskysymys. 5) Toverien turvaaminen työnantajan vainolta. 6) Alimman tuntipalkan määrääminen. 7) Kuinka saataisiin 10-tuntinen työpäivä? 8) Työttömyysrahaston perustaminen. 9) Urakkatyön poistaminen. 10) Suomenkielisen teknillisen kirjallisuuden lisääminen. 11) Tehtaiden järjestyssääntöjen yksipuolisuus. 12) Tilaston kerääminen työoloista. 13) Oma äänenkannattaja liitolle. 14) Ylityön supistaminen ja jos siitä tehdään, lisäkorvaus siitä.

Näiden kysymysten kautta kuvastuu meille sen ajan harrastukset, sekä ne räikeämmät epäkohdat, joiden poistamiseksi on liitto koko järjestövoimallaan työskennellyt.

Liiton järjestöjen ja jäsenten lukumäärä oli v. 1899 osastoja 12, jäseniä 550 ja v. 1929 työpaikkajärjest. 205, teollisuusneuvostoja 89 ja jäseniä 13,529.

Vuosikymmenien kuluessa on liitto ja sen perusjärjestöt joutuneet käymään monia merkityksellisiä ja vaiherikkaita taisteluja milloin minkin ohjelmakohtansa puolesta. Näiden selostaminen veisi kuitenkin liian paljon niukkoja palstojamme, jonka vuoksi rajoitummekin vain mainitsemaan, että monet, kymmenet vaihtelevalla onnella käydyt taistelut ovat lopuksi kuitenkin aina opettaneet ja terästäneet metallityöläisiä edessäoleviä taisteluja varten. Tilapäiset tappiot eivät ole heidän järjestöänsä kyenneet tuhoamaan, vaan yhä uudelleen ovat metallityöläiset käyneet taisteluihin taloudellisen asemansa parantamiseksi. Heidän tarmokas taistelunsa työpäivän lyhentämiseksi ja varsinkin taistelu 8-tuntisen työpäivän puolesta on liiton parhaimpia saavutuksia.

Tuhansissa voimme lukea ne työolojen ja palkkojen parantamista tarkoittavat esitykset, joita kuluneena toiminta-aikana on liiton perusjärjestöissä, liiton tukemana, työnantajille tehty. Voimme sanoa että valtava enemmistö näistä esityksistä on johtanut ainakin osittaiseen tulokseen. Monet taistelut ovat olleet työläisillekin raskaita, vaatien paljon uhrauksia, koska metalliteollisuuden työnantajat ovat myöskin hyvin järjestyneet. Heidän liittonsa täytti vastikään 25 vuotta. "Metalliteollisuuden" ylläpitämiseksi ovat metallityöläiset saaneet vastaanottaa sulku-uhan 8 eri kertaa, joista koko maata käsittävä on ollut 4 ja sulkutaisteluun johtaneita 5.

Ensimäinen sulku alkoi Varkauden tehtaalla 12|12 1903 senjohdosta, että tehtaan työväkeä oli liittynyt paikkakunnalle perustettuun Työväenyhdistykseen. Työnantaja vaati eroamaan yhdistyksestä ja ellei sitä tee, niin erotetaan työstä. Pienempi osa työläisistä totteli työnantajaa, mutta 200 konepajan ja laivaveistämön työläistä lähtivät sulkuun. Taistelu tavallaan hävittiin, sillä työnantaja haali rikkureita aina Pietarista saakka.

Helsingin suursulku alkoi 6|7 1906 ja kesti 19 viikkoa. Se oli työnantajaliiton vastahyökkäys silloin vallinneiden lakkojen nujertamiseksi. Taistelu päättyi marraskuun 17 p:nä allekirjoitettuun työehtosopimukseen, joka oli voimassa 1908 loppuun. Jälleen puhjenneiden lakkojen nujertamiseksi julisti työnantajaliitto yleisen työnsulun alkavaksi 1|10 1908, käsittäen 20 tehdasta eri paikkakunnalla ja noin 4,000 työläistä. Marraskuun 12 p:nä allekirjoitettiin Tampereen ja Pietarsaaren metallityöläisiä koskeva työehtosopimus ja sen yhteydessä sulun päättymistä koskeva vakuutuskirja. Heti senjälkeen alkoi neuvottelut Helsingin metallityöläisten työehdoista. Tämä johti siihen, että työnantajat sanoivat 17 p:nä joulukuuta 1908 työnantajaliiton Helsingin jäsenten tehtaiden työläiset irti ja näinollen sulun alkavaksi 2 p:nä tammikuuta. Työnantajaliitto vaati liittoamme sellaisenaan hyväksymään heidän esityksensä työehtosopimukseksi. Kun tähän ei suotuttu, niin alkoi sulku määrättynä päivänä. Siihen alussa joutui 1,800 työläistä, mutta myöhemmin se aiheutti myöskin taisteluja muilla paikkakunnilla. Mutta jo 21 p:nä tammikuuta peruutti Metalliteollisuudenharjoittajain liitto sulkunsa, samalla selittäen luopuvansa kokonaan työehtosopimuksesta ja ottavansa työläisiä työhön vain yksityissopimuksella. Tätä eivät työläiset hyväksyneet, vaan jatkoivat taistelua 15 päivään toukokuuta saakka. Taistelu päättyi työläisten häviöön, työehtosopimusta kun ei saatu aikaan.

Tämän taistelun jälkeen siirtyi työnsulkujen sarja 10 vuotta eteenpäin. Tosin sulku-uhittelua aina työriitain sovittelujen yhteydessä työnantajain puolelta esiintyi.

Seuraava sulku-uhka annettiin liitolle heinäkuulla 1920 koskien lauantai työpäivän pidennystä 1 tunnilla. Sulun piti alkaa 22 p:nä heinäkuuta, mutta neuvotteluissa sovittiin 15 min. lauantaipäivän pidennyksestä ja täten sulku vältettiin. Seuraavana vuonna 3 p:nä joulukuuta piti jälleen alkaa yleinen työnsulku Vaasassa y.m. paikkakunnilla vallitsevien lakkojen nujertamiseksi. Verrattain epäedullisena aikana oli liiton kuitenkin pakko hyväksyä lakkojen lopettamista koskeva sopimus, joka oli epäedullinen työläisille.

Lukuunottamatta heinäkuulla 1923 5 viikkoa kestänyttä Helsingin putkityöläisten sulkua, mikä johti yleiseen rakennustyöväen työnsulkuun Helsingissä ja joka päättyi työläisille voitokkaasti, oli liiton historian suurin ja merkityksellisin sulkutastelu v. 1927. Taistelu on jokaiselle tuoreessa muistissa, joten mainitsemme vain lyhyesti siitä. Sulku alkoi 21 p:nä toukokuuta, jonka Metalliteollisuuden työnantajaliitto julisti nujertaakseen sillä työntekijäin liiton hyväksymät lakot Turussa. Siihen osallistui lähes 10,000 työläistä, jotka työskentelivät 51 työnantajan työssä. Sulkutaistelu kesti tasan 30 viikkoa, sekä Crichton-Vulcan O.y:n lakko 41 viikkoa. Taistelu päättyi työläisille voitoksi. Työnantajain pyrkimys työläisten joukkopalkankorotusvaatimusten kieltämisestä estettiin, sekä työnantajain hyökkäys nujerrettiin siten, että olivat pakoitettuja myöntämään joukkopalkankorotuksen sulkulaisillekin.

Kolmekymmentävuotisen toimintansa aikana on liitto pitänyt 10 edustajakokousta, joissa liiton sääntöjä ja taistelutaktiikkaa on monessa kohdassa tarkistettu ajan vaatimusten mukaisiksi. Liiton alkuperäinen nimi Rauta- ja Metallityöntekijäin Liitto muutettiin ensin Metallityöntekijäin Liitoksi ja sittemmin v. 1921 uudelle teollisuusliittoperiaatteelle pohjautuvan järjestömuotopäätöksen yhteydessä nykyiseksi Suomen Metalliteollisuustyöntekijäin Liitoksi. Mainitut teollisuusliittomuodot astuivat voimaan vuoden 1923 alusta, jolloin samalla paikkakunnalla toimivien eri ammattiosastojen tilalle tulivat eri tehtaiden työläisten muodostamat työpaikkajärjestöt ja niiden paikallisiksi keskuselimiksi teollisuusneuvosto. Tällöin muodostivat samalla paikkakunnalla olevien pienien liikkeiden työläiset yhteisen työpaikkajärjestön, samoin myös erikoisolojen, kuten sähkö-, putki- ja peltisepän liikkeiden työläiset kukin oman alansa työpaikkajärjestön. Täten mursivat metalliteollisuustyöläiset vanhat ammattikuntarajat siirtyen pois kankeista ja vanhentuneista järjestömuodoista keskitetympään ja joustavampaan järjestökoneistoon näyttäen siten esimerkkiä muidenkin alojen työläisille. Uuteen järjestömuotoon siirryttäessä muodostettiin myös kalliiden ja vaikeasti usein kokoonkutsuttavien edustajakokousten työn helpottamiseksi varsinaisen liittohallituksen (Liittotoimikunnan) yläpuolelle eripuolilta maata valituista edustajista kokoonpantu Liittoneuvosto, joka kokoontuu vähintäinkin kerran vuodessa. Tätä tarkoitusta varten jaettiin maa piireihin, jota jakoa tähän asti on käytetty myös Ammattijärjestön edustajakokousedustajia valittaessa.

Pitkän toimintakautensa aikana on tämä metallityöläisten liitto vuosikymmenien kuluessa kehittynyt myös taloudellisesti vahvistunut. Avustustoiminta on tässä järjestössä kehitetty siihen laajuuteen ja tehokkuuteen kuin se suinkin alkeellisissa järjestöoloissa on ollut mahdollista.

Seuraavan huomattavan ajanjakson liiton historiassa muodostavat maailmansotavuodet 1914—1917, joka sitten päättyi luokkasotaan v. 1918, jolloin liiton toiminta kokonaan keskeytyi. Näiden vuosien kuluessa, varsinkin sotateollisuuden loistokautena 1916—1917, jatkui liiton jäsenluvun ja sen mukana varallisuuden nousu yllätyksellisen nopeasti. Liiton 7:nnessä edustajakokouksessa v. 1914 päätettiinkin laajentaa liiton avustustoimintaa siten, että aikaisempien työttömyys-, työtaistelu- ja hautausavustusten lisäksi otettiin käytäntöön myös sairaus- ja oikeusavustukset. Tämän lisäksi järjesteltiin kaikki avustukset uudestaan. Kaikki avustuksia korotettiin tuntuvasti. V. 1916 toimitetulla jäsenäänestyksellä päätettiin jälleen laajentaa työttömyysavustustoimintaa n.k. matka-avustuksen maksamisen muodossa.

Vuonna 1918 rajoittui liiton varsinainen toiminta ainoastaan ensimäiseen vuosineljännekseen ja sinäkin aikana hyvin vähäiseen avustustoimintaan. Työväestölle onnettomasti päättyneessä luokkasodassa tuhoutui suuri määrä liiton ja sen perusjärjestöjen omaisuutta. Porvariston voittoa seuranneena ankarana vainon aikana hiljaista toimintaa ylläpitänyt "tynkätoimikunta" jakoi kuitenkin pelastetuiksi saaduista varoista suurimpaan hätään joutuneille liiton jäsenille avustuksia, jotka merkittiin n.s. vainottujen avustuksiksi.

Vuosi 1919 muodostui liiton uudestisyntymisen ajaksi. Valkoisen vainon jonkun verran helpottua, alkoi liiton säännöllinen toiminta uudelleen, jolloin jäsenluku heti ensimäisen vuoden lopussa kohosi suuremmaksi kuin koskaan aikaisemmin, kahta poikkeuksellista sotateollisuusvuotta 1916 ja 1917 lukuunottamatta. Tätä seurasi sitten säännöllinen nousukausi, jota on jatkunut tähän päivään asti. Vuoden 1921:n edustajakokouksen järjestömuotojen uusintaa koskevaa päätöstä ja luokkasodan jättämää tilannetta hyväkseen käyttävän poliittisen ryhmän harjoittama vasta-agitatsioonikaan ei voinut pysäyttää tätä uutta nousukautta kuin hetkeksi.

Liiton omaisuus oli vuonna 1906 4,065 mk. ja vuonna 1928 3,076,133 mk. Edellä olevasta käy selville, että tällä metallityöläisten järjestöllä on takanaan kunniallinen ja arvokas menneisyys. Kolmekymmenvuotinen taival on täynnä tapauksia, jotka ovat antaneet sille arvokkaita kokemuksia tulevaisuutta varten. Antakoon se myös rohkeutta ja tarmoa metallityöläisille taistelussa koko työväenluokan vapauttamiseksi kapitalismin orjuudesta.

Myrkkykaasussa

(Maaliskuun 6 p:nä, 1924 murhasivat puolalaiset santarmit Puolan kommunistisen nuorisoliiton jäsenet, Metsislav Gaitsikin ja Frantsisk Pilartsikin, Domprovin kaupungissa.)

Oli kevät... Varsovan satumaisten, meluisten katujen, savuavien kaivosaukkojen, Pinskin soiden höyryävän liejun yllä, pitkin Sablotovin ja Svislotsin sulavia kujia, keväisten vihreiden silmujen puhjetessa kului helmikuu.

Mutta tämän vihannuuden, tämän maan kostean tuoreuden, ensimäisten auringon keväisten säteiden mukana tuli Domprovin kaupunkiin myös surulliset ja katkerat päivät, sillä nämä päivät olivat suurimman kataluuden ja petturuuden päivät.

Vasta vähän aikaa sitten olivat kaupungin kommunistiset nuorisojärjestöt, surunauhat sidottuina karkeistuneihin käsivarsiin, viettäneet ensimäistä Leninin kuolinpäivää. Paljon sanoja, jotka syöpyivät nuoriin sydämiin, paljon sanoja, jotka paloivat varmaa uskoa voittoon, oli puhuttu Domprovin järjestöjen maanalaisten solujen kokouksissa. Ja monet kädet puristivat näinä päivinä nuoren Kaminskin kättä, miehen, jonka sanat olivat niin intohimoiset ja katkerat, olivat niin vilpittömät ja palavat.

Mutta tuskinpa tiesivät ne, jotka puristivat tätä surunauhalla käärittyä kättä, tuskin tiesivät he, että niillä huulilla, jotka heittivät sydämiin kehoituksia, yksinkertaisia ja kaunilta aivankuin "Varshavjankan" sanat, väijkkyi petturin merkki...

He eivät tienneet... Ja Kaminskin käsi, petturin käsi, osoitti heidät jokaisen. Poliisien ympäröimänä hän riemuiten kulki pitkin työläiskortteleita, jättäen jokaiseen kotiin äitejä ja vaimoja katkeruudesta kyyneltyvin silmin.

Niin kauan, kun Frantsisk Pilartsik ja Metsislav Gaitsik katkaisivat tämän kataluudesta ylitsevuotavan tien.

•

28. p:nä helmikuuta ammuttiin Kaminski poliisien silmien edessä eräällä Domprovin kadulla. Mutta jo viikon kuluttua olivat poliisien agentit saaneet tietoonsa Pilartskin ja Gaitsikin asunnon. Kolmikerroksinen talo Meiskoin kadulla oli poliisien ympäröimä, ja kello 4 päivällä kaikkien suljetun jalkaväkirivistön sääntöjen mukaan järjestyneinä siirtyivät poliisit hyökkäykseen.

Gaitsik ja Pilartsik asettuivat puolustusasemiin pienen pieneen kolmannen kerroksen huoneeseen, joka oli vain neljä askelta pitkä ja leveä. Pienestä huoneesta, jonka seinällä oli Leninin ja Varinskin kuvat, he revolvereilla... aseistettuina ampuivat hyökkääjiä.

Hyökkäys tuli lyödyksi takaisin.

— Viimeiseen panokseen asti, eikö totta? — kysyi Gaitsik.

— Viimeinen sydämeen — oli kiireinen, helähtävä vastaus.

Muuta he eivät puhuneet. Ja ne sanat olivat ilahduttavat, pitkin keväisiä tuoreita katuja kiitävät unohtumattomat sanat.

Vuoriteollisuuskapitalistien äänenkannattaja "Iskra" kirjoitti näin:

"Piiritetyt kommunistit lauloivat ampuen "Internationalea" ja lausuivat vallankumouksellisia tunnuksia".

Vallankumouksellisia tunnuksia!

Alla kuulasateen, joka särisi kuin akseli pienen pienessä huoneessa...

Ensimäisen, epäonnistuneen hyökkäyksen jälkeen saartoivat poliisit talon. Liikenne kadulla oli pysäytetty. Koko kortteli oli ratsupoliisiketjun ympäröimä. Kaikki naapuritalojen asukkaat oli häädetty pois asunnoistaan. Heidän tilalleen asettuivat poliisit, jotka varustautuivat asemiin, voidakseen ampua vastapäisen talon kahteen pieneen ikkunaan.

Miehitys oli järjestetty kaikkien strategisten sotasääntöjen mukaan. Voimilla, jotka Domprovin poliisilaitos oli lähettänyt Meiskoin kadulle, olisi voinut taistella kokonaista aseistettua sotaväkiosastoa vastaan. Mutta nähtävästi puolalaisen poliisin laadun korvasi paljous. Ja kahden sankaruus pakoitti heitä vastaan lähettämään joukon, joka lukumäärältään oli ainakin kaksikymmentä kertaa suurempi.

Saarto kesti kaksi tuntia. Kaksi tuntia noin nelikymmenmiehinen poliisijoukko ampui katon rajassa olevaa neliarshinaista huonetta. Ei enää pitkään aikaan ollut kahdessa pienen pienessä ikkunassa ollut raameja eikä laseja, ja kauan sitten olivat seinät rikkoutuneet, käyneet savustuneeksi seulaksi, jo kauan sitten olivat kahden ristitulen alle suljetun kasvot peittyneet lyijyn noella ja valkealla, laipiosta karisevalla rappauksen pölyllä.

Ja jo vuosi yläpäältä verta neljä kertaa haavoittunut Gaitsik, nenäliinallaan sitoi vertavuotavan kätensä Pilartsik; mutta vielä oli ammuksia kahden pienen revolverin pesäkkeissä.

Ja nämä revolverit vielä ampuivat.

•

Kaksi tuntia kestäneen tuloksettoman saarron jälkeen piiripäällikkö, joka henkilökohtaisesti johti ammuntaa, turvaantui äärimmäiseen keinoon. Naapurikaupungista, Bendsinistä, kutsuttiin kemiallisen puolustuksen sotilasosasto. Kahta voimattomaksi saatettua, verta vuotavaa ihmistä vastaan laskettiin myrkkykaasua.

Seitsemän tienoissa illalla alkoi kemiallinen hyökkäys, kestäen korkeintaan puoli tuntia. Sankarillinen, vallankumoustaistelujen historiassa vertaansa löytämätön vastarinta oli murrettu.

"Iskra" kirjoitti:

"Piiritettyyn huoneeseen, jossa olivat kommunistit, heitettiin hyökkäyksen aikana 45 kaasupommia".

Neljäkymmentäviisi...

Vain kahden Puolan porvariston vihaaman ja kammoaman ihmisen tuhoamiseksi.

•

Myrkkykaasu... Se tunkeutui sieraimiin, kurkkuun, raateli ja tukehdutti keuhkot. Veriset sormet kieltääntyivät ampumasta.

Ja Gaitsik, Metsislav Gaitsik, peloton ja tulisieluinen, kuoli ensimäisenä.

Mutta Pilartsikin revolveri vielä ampui.

"Viimeiseen panokseen asti"...

Ja jättäen pesäkkeeseen tämän viimeisen, kirjoittaa Pilartsik Varinskin muotokuvatauluun viimeiset jäähyväissanansa:

"Jää hyvästi, kallis toveri..."

Ja äidille:

"Älä ole pahoillasi... älä sure... me täytämme vain oman luokkavelvollisuutemme"...

Hän ei voinut lopettaa kirjettään. Lyijynharmaina pilvinä leijelleva kaasu sokaisi silmät ja tunkeutui keuhkoihin... Ja hänen viimeiset sanansa olivat:

"... on pimeä... koskee..."

Mutta hän ei vielä kuollut.

•

Kun ammunta piiritetystä huoneesta lakkasi, päättivät poliisit lähteä uudelleen hyökkäämään. Ampuen käytävissä he ryntäsivät huoneeseen.

Ja kuullessaan poliisien raudoitettujen saappaiden raskaan töminän portaissa, kokoaa Pilartsik sammuvat voimansa.

"Viimeiseen panokseen asti. Viimeinen sydämeen".

Ja vapisevin, verta vuotavin käsin, painaa Pilartsik liipasinta. Sydämeen...

•

Viisi vuotta sitten Domprovin kaupungissa, Domprovin kivihiilialueen keskustassa, joka poliisien tiedonannoissa ja sen taistelijoiden ja sankarien sydämissä kantaa nimeä "punainen", murhattiin nämä kaksi ihmistä myrkkykaasulla.

Heillä ei ollut kaasunaamareita näillä kahdella, he kulkivat rinnat avoinna ja päät ylväästi pystyssä. Mutta heidän sydämissään oli se, jota vastaan on myrkkykaasukin voimaton. Heidän sydämissään oli sitä dynamiittia, jonka tuhoamaton ja kasvava varasto tulee räjäyttämään tämän veri-, vankila- ja hirsipuujärjestelmän.

Työläinen! — Oletko tilannut jo Vapauden?

SUOMESTA

KANSAINVÄLISENÄ NUORISOPÄIVÄNÄ

ovat Suomen työtätekevän nuorison valtavat joukot olleet liikkeellä ja panneet toimeen onnistuneita juhlatilaisuuksia taloudellisten vaatimusten ja poliittisten oikeuksien puolesta, imperialistista sotaa ja fascismia vastaan. Vankilassa viruville taistelutovereille on lähetetty tervehdyksiä. Tilaisuudet kaikkialla ovat olleet asiallisia ja innostavia, tarmoa terästäviä, ilmeisinä todisteina siitä, että Suomen punainen nuoriso, yhä paisuvana joukkona, on aikansa tasalla.

AMMATILLINEN LIIKE VOIMISTUU — MAATYÖVÄEN OSASTO PERUSTETTU ALASTAROON

Torstaina elokuun 29 pnä puhui kansanedustaja William Tanner maataloustyöväestön ammatillisen järjestäytymisen merkityksestä Alastaron työväentalolla. Puheen jälkeen käydyssä keskustelussa paikkakunnan sosdemot vastustivat osaston perustamista. Lausuipa eräs heistä "ettei sitä tarvita". Kun asiasta oli väitelty puolesta ja vastaan, toimitettiin kättennostoäänestys, jossa sosdemot kärsivät musertavan tappion, sillä heidän ehdotustaan kannatti vain yksi henkilö. Sitävastoin osaston perustamisen puolesta äänesti 50 henkilöä. Äänestyksen jälkeen päätettiin perustaa Maa-, metsä- ja uittotyöväen liiton Alastaron osasto. Valittiin toimikunta, puheenjohtaja, sihteeri y.m. toimitsijat.

Tilaisuudessa suorittivat Loimaan opintoyhdistyksen pojat ja tytöt lausuntaa ja joukkolausuntaesityksiä. Valistustilaisuuteen oli saapunut tuvan täydeltä väkeä. Tämä ammatillinen valistustilaisuus sosdemojen vastustusyrityksistä huolimatta onnistui hyvin.

KATALA MURHA UUKUNIEMELLÄ

Uukuniemen Matrin kylästä kotoisin oleva palstatilallinen Juho Vetterstrand on tuomittu vaimonsa murhaamisesta ketunmyrkyllä elinkaudeksi kuritushuoneeseen. Tekoon yllyttänyt talollisen leski Selma Pitkänen, jolla oli ollut suhteita Vetterstrandiin, sai samanlaisen tuomion. Lisäksi tuomittiin syytetyt maksamaan vainajan alaikäiselle tyttärelle elatusta siksi kunnes tämä täyttää 17 vuotta ja valtiolle oikeudenkäyntikuluja.

TYÖMAATERRORI KUKOISTAA

Myllykosken tehtaalta on eroitettu eräs työläisvaimo sen johdosta, että hänen miehensä on mennyt työnhakuun Neuvostoliittoon. Ja porvarilehdet sanovat tietysti työläisiä työmaaterrorin harjoittajiksi.

"TYHMYYDELLE EI MITÄÄN VOI"

Äskettäin saapui Jurvaan eräs kulissimaalari ja teki Jurvan Työväenyhdistyksen kanssa sopimuksen kulissien maalauksesta Ty:n näyttämölle.

Maalari hankki asunnon erään talollisen luota, ja teki yksityisiä maalaustöitä, koska kulissien maalausta ei tarveaineiden puutteessa voitu heti aloittaa.

Pian kuitenkin syntyi porvarien keskuudessa kaikenlaisia huhuja maalarista. Hänet leimattiin oikein "pääkommunistiksi" ja isäntä, jonka luona hän asui, häätti hänet, sanoen, ettei uskalla pitää maalaria talossaan, koska tämä on ollut "kommunistien kokouksessa".

Maalari meni nimismieheltä tiedustelemaan häneen kohdistetun vainon syytä. Nimismies ei kuitenkaan sanonut tietävänsä asiasta mitään, mutta arveli sen johtuvan eräiden henkilöiden tyhmyydestä ja "tyhmyydelle ei voi mitään."

Näyttää ilmeiseltä, että paikkakunnalla oleva ohranalaitoksen "edustaja", joka kyllä tunnetaan ja tiedetään, on tahtonut näyttää "tärkeytensä" esimiestensä edessä. Ja näyttää nimismieskin hänet tuntevan koska sanoi, ettei tyhmyydelle mitään voi.

Onnellinen lapsuus

Kirj. Mikael Sostshenko

Kumpi on onnellisempi: lapsuus vaiko vanhuus?

Eilen, kansalaiset, istuin minä Taurian puistossa eräällä penkillä. Minä käärin tupakkaa. Katselin ympärilleni. Kaunista, ihmeen kaunista! On kevät, aurinko säteilee, lapset piehtaroivat hiekalla. Vieressäni penkillä istuu suunnilleen kolmen juuston korkuinen, noin kymenvuotias poikanen. Istuu siinä ja heiluttelee jalkojaan.

Minä katselen häntä.

Ah, ajattelen, miten paljon kauniimpia sentään ovat lapset kuin aikuiset. Mitä on täysikasvuinen? Hän ei saa heilutella jalkojaan, hän ei saa piehtaroida hiekalla. Ja jos hänen päähänsä päikähtää heilutella jalkojaan, niin heti sanotaan — sellainen lurjus! Voi syödä suuhunsa jonkun! Ah, ajattelen, miten vähän myötätuntoa kohtaakaan aikuinen. — — — On olemassa kaikenlaisia komiteoita, alikomiteoita, alustuksia ja kokouksia. — — — Jos olet vapauttanut itsesi kolmeksi minuutiksi hengittääksesi vähäsen raitista ilmaa, silloin varmasti jo odottaa sinua vaimosi, heiluttaa kapustaansa, haukkuu minkä kalut kestävät, koska olet myöhästynyt. Ah, ajattelen, onnellinen aika, kultainen lapsuus! Miten olet vain hävinnyt niin jäljettömiin, ja mihin olet jäänyt?

Katsahdin vielä kerran lapsiin ja vieressäni istuvaan poikaan, joka heilutteli jalkojaan, ja äkkiä valtasi minut sellainen hellyys häntä kohtaan, sellainen tunne, että se salpasi hengitykseni.

"Poika", minä sanon, "ah sinä hunsvotti! Sinä lurjus et kai tiedäkään, miten onnellinen olet! Sinä istut siinä heilutteiet jalkojasi, etkä tunne lainkaan huolia. Sinä vihellät kai kaikelle siellä korkeudessasi. Ah, sinä — minä sanon — "rakkaani, sinä veikkulta! Mikä on sinun nimesi", minä sanon — "miksi nimitetään sinua"? Hän vaikenee. On kai ujo.

"Ei sinun tarvitse pelätä", — minä sanon —, "rakkaani, ei vanha eno syö sinua. Tule syliini", — minä sanon "osaat kai ratsastaa"?

Mutta poikanen kääntyy minuun päin ja vastaa:

"Ei ole aikaa" — hän sanoo —, "körötellä sinun polvellasi. Kauniit ovat nämäkin polvet, puhtaasta puusta. Sellainen idiootti!"

Siinäpä on sinulle, minä ajattelen. Kauniisti kieltäytyi poika. Hänellä ei ole aikaa.

"Kuinka niin", minä sanon, "eikö teilläkään ole aikaa. Mitä — suokaa kysymys anteeksi — tehtäviä Teillä sitten on?"

Mutta poikanen, luonnon lapsi vastasi bassoäänellä:

"Vanhenet ennemmin, kuin ehdit kaikki kuulemaan."

"Oho", minä ajattelen, "millainen omena?!"

— "No", minä sanon, "älähän pahastu. "Tällainen kurja vanhus kuin minä, joka on utelias, haluaisi mielellään tietää, millaisia tehtäviä Teillä on Teidän nuorella iällänne.

Poikanen näytti leppyneen jo vähäsen.

"Niin", hän sanoo, "niitä tehtäviä, hitto soikoon! On olemassa kaikenlaisia komiteoita, alikomiteoita, alustuksia ja kokouksia. Aivan kohta on pidettävä esitelmä puolalaisista. Minun täytyy nyt lähteä. Ja koulu, luonnollisesti. Ruumiinkulttuuriakaan ei sovi unohtaa — — — Tuskin olet vapauttanut itsesi kolmeksi minuutiksi hengittääksesi raitista ilmaa, kun jo haukkuu siinä Manjka tahi Katjushka. Ah, ah!"

Poikanen veti taskustaan paperossin, sytytti sen, sylkäsi hampaidensa välistä aivan kuin aikamies, nyökkäsi hieman ja meni.

Mutta minä ajattelin itsekseni:

"Onnellinen aika, sinä minun kultainen vanhuuteni! Ei tarvitse käydä koulussa, eikä sinua enää vaivata myöskään ruumiin kulttuurilla."

Sitten sytytin paperossin ja lähdin tieheni.

Konelatoja halutaan

Konelatoja saa väliaikaisen työn Vapauden liikkeessä. Ilmottautukaa heti.

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

RAHAA SUOMEEN

Kurssi Suomen Markkaa 39.40 Canadan Dollarista

Lähetyskulut:

10c lähetyksistä alle $20.00, 60c lähetyksistä $20.00—$49.99, 80c lähetyksistä $50.00—$79.99 ja $1.00 lähetyksistä $80.00—$100.00 sekä 50c jokaiselta seuraavalta alkavalta sadalta dollarilta.

Sähkösanomalähetyksistä ovat lähetyskulut $3.50 lähetykseltä.

Suomen rahaa ostetaan. Kurssi $2.45 sadasta Smksta.

Tehkää lähetykset osotteella:

VAPAUS, Box 69, SUDBURY, Ont.

Laivapilettejä myydään. Tiedustakaa pilettiasioita.

Vapaudelle ottavat rahavälityksiä vastaan myöskin:

VAPAUS PORT ARTHUR BRANCH, 316 Bay Street, Port Arthur, Ontario

VAPAUS MONTREAL BRANCH, 1196 St. Antoine St., Montreal, Que.

AARO KIVINEN, Kirkland Lake, Ont.

JOHN VUORI, South Porcupine, Ont.

CHARLES HAAPANEN, Osuuskauppa, Timmins, Ont.

JOHN WIRTA, 957 Broadview Ave., Toronto, Ont.

DAVID HELIN, eri paikkakunnilla Pohj.-Ontariossa

Ilmotuksia eripaikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURY, ONT.

VAPAUDEN KONTTORI PIDETÄÄN arkipäivinä avoinna kello kahdeksasta aamulla kello viiteen illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suljettuna koko päivän.

TORONTO, ONT.

CARL SUNDHOLM, KELLOSEPPÄ. Lähettäkää kellonne korjattavaksi tällä osotteella: 246 Queen St. W. Puhelin Adelaide 6856. Toronto.

KOSMOS KIISKINEN, SUOMALAINEN luonnonlääkäri, 85 Huron St., Toronto, Ont., puhelin Trinity 9885J. Tunnit: 9—11 ap. ja 3—8 ip. Huom. Toimitaan medical tohtorin avustamana. (KP

PORT ARTHUR, ONT.

KUIVIA KOIVU- JA HAAPAHALKOJA myytävänä. Puhelin 3149N.

MRS. LAINA KOLHI ANTAA HIERONTAA ja hoitaa sairaita. 60 A. South Cumberland St., Leftonin yläkerta, huoneusto 3. Puhelin N. 1058.

FORT WILLIAM, ONT.

TILATKAA PUKUNNE MATTI Maineelta 627 Simpson Street.— Puhelin 1185 S.

DR. J. S. STRACHAN, HAMMASLÄÄKÄRI, puhelin S. 870, Ross Block, Fort William.

C. A. STENBACK, VALITTAA OSTAJILLE ensiluokan lihaa. Palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742 S. 607 Simpson St. Fort William, Ont.

TIMMINS, ONT.

SIMMS HOOKER & DREW, VAKUUTUKSIA ja kiinteimistöjä. Dominion Bank Building, Timmins, Ont. — Morketteja, lainoja, bondeja ja vakuutuksia. (P)

MONTREAL, QUE.

ED HELSBERG, ASIOIMISTO, 926 St. Monique St., puhelin Harbour 8886. Lakiasioita, asiakirjoja, oikeudessa tulkkina sekä muita alaani kuuluvia asioita.

ROUYN, QUE.

PARTURILIIKKEENI TAASEN entisessä paikassa, Main ja Noranda katujen kulmassa. Matti Kenni. (TP

Myytävänä

Eureka kesähotelli, Skead, Ont. Kaksikerroksinen rakennus, 11 huonetta, sähkövalot, vesi, y.m. mukavuudet. Kysykää: (222

H. Hillman,
Puhelin 312,
Box 654, Sudbury, Ont.

Vietättekö Unettomia öitä?

Mr. August Mitchell, McMillan, Mich., sanoo: "Minä en saanut koskaan unta vaikka olin aina työstä tultuani niin väsynyt, että tuskin voin kävellä kotiin. Minun sääreni olivat heikot ja tunsin kipua yli ruumiin, sen lisäksi minä olin hirvittävän laiha. Nuga-Tone on tehnyt minusta uuden miehen. Minulla ei ole vaivaa entisistä kivuistani ja nyt tunnen itseni nuoreksi jälleen."

Kokeilkaa tätä "Kansallista Terveyden Rakentajaa", jos olette heikko tai kipeä, laiha, tai kärsitte veren vähyydestä, uloskulunut, hermostunut tai alakuloinen, tai jos teillä on munuais- tai vesirakko häiriöitä. Nuga-Tone myöskin antaa teille levollisen virkistävän unen, parantaa ruuansulatustanne, parantaa ja voimistaa ruumistanne yleensä sekä lisää painoa laihoille ja uloskuluneille ihmisille. Nuga-Tone'a on myytävänä rohdoskaupoissa, ja jos ei se auta teitä ei se maksa mitään. Katsokaa takausta nimilapussa.

Aaron Linder

Hyväksi tunnetun chicagolaisen maalaus-isonnusliikkeen edustajan, Canadan postiosoite on: Box 393, Port Arthur, Ont. (TP

KELLOSEPPÄ
A. Heiskanen
SUDBURY, ONT.
—Box 1873—
9 Durham St.

Halutaan tietää

Haluaisin tietää missä nykyään oleskelee tuttavani Arvo Heiska? Ollut Port Arthurin ympäristöllä, kotoisin Jämijärveltä, T. ja P. läänistä. Jos ei hän itse satu tätä huomaamaan, niin jos joku hyväntahtoisesti ilmoittaisi osoitteella: (224

Fred Myllyoja,
Steeledale, Sask.

Sudbury

JOS ET VIELÄ

ole ajatellut mihinkä menet lauantai-illalla, niin päätä se nyt ja mene ostamaan Seppälän saunalta tai osuuskaupasta lipun esitykseen "Inferno" (Helvetti) Liberty-haalilla, alkaen täsmälleen klo 8.30. — Maanantaina toisinta ja viime esitys.

UUSIEN JÄSENTEN

vastaanottoiltama Liberty-haalilla sunnuntaina, syysk. 22 pnä alkaen klo 8.30 ill. Tilaisuudessa arvokas ohjelma. Lähemmin huomisessa numerossa.

Pioneerit

kokoontuvat ensi sunnuntaina kello 10 aamulla Liberty-haalille. Syksy on käsissä ja on jo aika lopettaa kesäloma, työhön on ryhdyttävä tarmolla. Pioneerien toiminta on saatava heti alusta alkaen oikealle pohjalle. Voidaksemme taata työmme onnistumisen on jokaisen pioneerin pidettävä kunniatehtävänään saapua ajallaan ja vakituisesti kokouspaikalle. Pioneeriohjaajat tulevat myös omalta kohdaltaan huolehtimaan, että koko koneisto toimii mahdollisimman hyvin ja tuloksellisesti.

Jos mielimme saada pioneerien talvitoimintakauden todella onnistuneeksi on lasten vanhempain kohdaltaan koetettava innostaa lapsiaan saapumaan pioneerikouluun. Ainoastaan täten voidaan olla vakuutettuja työskentelymme onnistumisesta, joka suurelta osalta riippuu osanoton suuruudesta.

Jokainen pioneerien jäsen paikalle ensi sunnuntaina, ja tuokoon mukanaan uudenkin jäsenen!

Myhal hirtetään joulukuun 12 p:nä

Eilen kello 3 iltapäivällä tuomitsi tuomari Kelly Sudburyn piirin syyskäräjillä täällä Peter Myhalin hirtettäväksi tulevan joulukuun 12 päivänä Sudburyssa, rangaistuksena Myhalin viime toukokuun 26 päivänä suorittamasta Rose Karasin murhasta Shaugnessy-kadun varrella täällä.

Kun valamiesoikeus oli kahtena päivänä käsitellyt asiaa yli kymmenen tunnin ajan, minkä kuluessa kuultiin syytetyn ynnä 22 todistajan lausunnot niin siirtyi valamiehistö sen jälkeen suljettujen ovien taakse päättämään syytetyn syyllisyydestä tai syyttömyydestä. Noin tunnin kestäneen harkinnan jälkeen palasi valamiehistö oikeussaliin ilmoittaen havainneensa Myhalin syylliseksi murhaan. Tämän johdosta ilmotti tuomari Kelly julistavansa tuomion kaksi ja puoli tuntia myöhemmin eli kello kolme iltapäivällä.

Oikeudessa tuli näytetyksi toteen, että Myhal oli surmannut Karasin ampumalla asuntonsa ikkunasta 32 kaliiperin kiväärin luodin vainajan selkään, kun tämä oli ollut asuinrakennuksensa takapihalla keräämässä tulenviriketiä iltasen jälkeen. Luoti oli lävistänyt vainajan ruumiin, minkä johdosta hän pikaisesti heitti henkensä, ennenkuin poliisi ja lääkäri ehtivät muutamaa minuuttia myöhemmin paikalle.

Myhal, joka on syntynyt Galitsiassa on ollut Canadassa noin 15 vuotta. Hän oli ollut pitkäaikaisessa vaihtelevassa suhteessa surmaamaansa naiseen, joka keväällä 1928 oli julkisesti tunnustanut Myhalin aviomiehekseen, missä suhteessa kuolemaantuomittu myönsi olleensa aikaisemmin salaisesti. Seuraavana syyskuussa kertoi Myhal kuitenkin tulleensa "potkastuksi ulos" Rosen talosta. Tällöin oli hän muuttanut asumaan taloon, minkä takapiha on vastapäätä Rosen asuinrakennuksen takapihaa. Myöhemmin muutti hän rakennuksen julkisivulla sijaitsevasta huoneesta rakennuksen takaosaan, niin että hän saattoi asuntonsa ikkunasta nähdä kelttiönsä ovesta takapihalle kulkevan entisen ystävänsä Rosen.

Tämän jälkeen lienee Myhal ostanut kiväärin ja panoksia. Maaliskuun alussa kirjoitti hän pitkän kirjeen, mikä oli osotettu ystävilleen ja tuttavilleen. Kirje löydettiin murhan jälkeen hänen asunnostaan. Kirjeessä kertoo tuumiitu tappavansa Rosen ja itsensä, koska Rose on turmellut hänen nuoruutensa vuodet ja saanut hänen ansionsa — rahansa. Kirjeessä ja ollessaan todistajan paikalla oikeudessa kuvasi Mihal surmaamansa naisen perin huonoin värein. Selitti naisen usein valittaneen huonoa taloudellista asemaansa pyytäen häneltä rahaa, mitä Myhal lienee naiselle antanutkin ainakin vuosikymmenen takaperin ja myöhemminkin. Väitti surmatun ajaneensa sikiöitänsä kesken ja kieltäytyi niiden isyydestä. Puolustusasianajaja yritti saada todetuksi, että surmattu nainen olisi täten koonnut syytetyltä ja muilta miehiltä yli 10,000 dollarin omaisuuden — kaksi asuinrakennusta — joista toinen Sudburyssa ja toinen Capreolissa. Vainaja oli elättänyt itseään ja lapsiaan pitämällä ruokalaa ja majataloa. Eräs todistaja kertoi Rosen kertoneen että hän on tullut maksamaan Myhalille 30 dollaria pauna — hänen painonsa lienee ollut noin 130 naulaa.

Myhal oli siviilisäädyltään laillisesti katsoen avioton mies ja surmattu Rose Karas (o.s. Paschinek) oli leski, joka väittää miehensä kuolleen. Hänen väitetään eläneen vuodeyhteydessä Myhalin ja erään toisen miehen kanssa.

Murhateon kiihoittimena lienee ollut Rosen uhkaava ja pilkallinen esiintyminen. Kirjeessään maaliskuussa suoritettavaksi suunnittelemansa teko lienee jäänyt tekemättä koska hermonsa pettivät.

Myhal pidätettiin rauhallisesti kadulla kävelemässä noin kolme tuntia tekonsa jälkeen ja vietiin hänet poliisiasemalle. Siellä hän kysyi: "Onko nainen kuollut?" Saatuaan siihen myönteisen vastauksen oli hän jälleen vapaaehtoisesti ja omasta alotteestaan sanonut: "Minä en tietänyt. Minä ammuin ja hän kaatui."

Kuulustellessa oikeudessa kertoi Myhal hänen Rosen talosta "ulos potkasemisensa" vaikuttaneen hänen terveyteensä aiheuttaen ruokahalun menettämisen ja ääniä, kipua ja heikkoutta päässä. Hän ei muistanut mitään tapauksista noin neljä tuntia ennen murhaa ja sitä seuranneiden neljän päivän ajalta.

Myhalin puolustusasianajaja G. M. Miller väitti valamiehistölle puhuessaan, että syytetty oli veriteon edellä ja sen jälkeen epänormaalisessa tilassa, niin ruumiillisessa kuin sielullisessakin suhteessa — seurauksena Rosen kielteisestä ja pilkallisesta/ jopa uhkaavastakin suhtautumisesta häneen. Näiden seikkojen vallitessa ei syytettyä voida pitää syyllisenä murhaan, vaan tappoon.

Yleinen syyttäjä, soolainen lakimies McFadden, vaati loppulausunnossaan valamiehistölle, Myhalin rikosta käsiteltäväksi murhana.

Hirtettäväksi tuomittu oli koko oikeuskäynnen ajan huomattavan tyynenä ja vakaana. Valamiehistön päätöstä odotettaessa hän hymyilikin pariin otteeseen. Vieläpä senkin jälkeen kun valamiehistön päätös oli kuultu. Hirttotuomion julistamisen aikana ja jälkeen ei hänen kasvoissaan ollut huomattavissa mitään merkkejä mielenjärkytyksestä.

TYÖLÄIS- JA TALONPOIKAISPANKKI ON AVATTU PARISISSA

Taantumushallituksen suurhyökkäys kommunisteja vastaan kokonaan epäonnistunut

Kuten aikaisemmin on kerrottu, suljettiin joku aika sitten hallituksen toimesta Ranskan työläis- ja talonpoikaispankki Pariisissa. Taantumuslehdet riensivät heti selittämään, että pankissa on tapahtunut hirveitä miljoonakavalluksia ja että köyhiä säästäjiä on häikäilemättömästi huijattu.

Tarkoitus oli ilmeisen selvä. Tahdottiin saada panikki tallettajain keskuudessa ja pankki näin vaikeuksiin. Työläiset luottivat kuitenkin täydellisesti pankkiinsa, eikä yksikään tallettaja ilmoittanut haluavansa talletuksiaan pois. Hallitus on sitten koettanut muuten hakea vikoja pankin kirjoista, voidakseen sulkea pankin kokonaisuudessaan. Näin on ajateltu voitavan tappaa kommunistien pää-äänenkannattaja L'Humanite, jonka raha-asioista pankki on huolehtinut. Kaikki on ollut kuitenkin turhaa.

Vaikka porvarilehdet tähän asti ovat huutaneet hyvin leveästi kommunistien suurhuijauksesta, kertovat ne hyvin huomaamattomasti seuraavaa:

Paris, 27 8 (STT) Kommunistinen maanviljelyspankki, jonka poliisi toistaiseksi sulki pankin tilien tarkastusta varten, on tiistaina jälleen avattu.

MITEN KAHVISTA ON TULLUT MAAILMAN KANSALLISJUOMA

Kahvi tuotiin Europaan 1,600 luvun alkupuoliskolla, saaden aikaan kaikenlaista hälinää. Samaten kun entisajan lääketieteilijät luulivat että sokeri aiheutti kuumetta ja vaikutti epäedullisesti aivostoon, niin pidettiin kahvi vähintäinkin yhtä vaarallisena sille joka uskalsi nauttia tuota nykyään niin yleisesti käytettyä virkistystä. Mutta vähitellen alkoivat sen aikaiset lääkäritkin käyttämään tuota juomaa, josta ihmiskuntaa olivat varoittaneet.

Kahvi tuli ensin Italiaan, josta se jatkoi voittokulkuaan kohti pohjolaa. Ranskassa sen tulo aikaansai historiallisesti tunnetut kahviväittelyt, joissa kahvin puolustajilla oli vastustajina tiedemiehet, papit ja viranomaiset. Tässä kävi kuten oli käynyt muuallakin, että kahvin vastustajat eivät voineet olla maistamatta sitä ja niin he mykistyivät.

Englannissa oli kahvilla suuret vaikeudet voittaa alaa. Kun ensimäinen yleinen kahvila avattiin Lontoossa lähettivät perheen emännät leimuavan protestin parlamentille, vaatien kahvilan sulkemista, koska heidän miehensä kävivät siinä niin ahkeraan että laiminlöivät vaimonsa ja lapsensa! Sellainen käsitys kahvista oli vaimoilla siihen aikaan. Ajatelkaas kuinka ajat ovat muuttuneet!

Kahvista kauppatavarana on olemassa merkillinen asiakirja. Siinä kerrotaan miten kunniallinen kauppias von Smiten Amsterdamissa kirjoitti Hervanoss tukkuliikkeelle samassa maassa: "Koska me jo kauan aikaa olemme olleet hyvissä suhteissa toistemme kanssa, en voi olla lähettämättä teille koeteltavaksi näytteen siitä nyt niin nopeasti kuuluisaksi tulleesta kahvista ja neuvon teitä jauhamaan jyvät ja sitten kiehuttamaan ne vedessä. Pyydän teidän ilmottamaan minulle miten tämä uusi juoma maistui teille, jonka jälkeen tulen ilmottamaan teille sen hinnan." Tukkuliike Hervanoss'in omistaja ei kuitenkaan halunnut kiehuttaa kahvia vain tavallisessa vedessä, mutta keitti sen lihaliemessä, jonka jälkeen tuo siivo hollantilainen kauppias lienee saanut hävyttömän kirjeen vastaukseksi ystävällisyyteensä lähettää kahvipapuja maisteeksi.

KIITOS

Täten lausun sydämelliset kiitokseni kaikille niille henkilöille, jotka rahallisesti auttoivat minua lähteissäni kotiin Suomeen sairaudestani johtuvan syyn takia. Erittäin kiitän niitä henkilöitä, jotka enimmän vaivautuivat sekä Jack Nelsonille lausun sydämelliset kiitokseni kaikesta huolenpidostaan minua kohtaan.

Valentin Haanpää
South Porcupine, Ont., syysk. 16 p:nä 1929.

Kalajoen Säästöpankki

pyrkii toiminnallaan yhä edelleen, kuten tähänkin asti edistämään maaseudun kaikinpuolista kehitystä.

Talletuskorko heinäk. 1 :stä 1929

12 kk. irtisanomisella	8 %
Talletustilillä	7½ %

Täydellinen pankkiliike

Talletuksia ja tehtäviä voi lähettää kirjeellisestikin.

ONKO TOTTA

että vain 1/10 Kanadan suomalaisista hallitsee suullisesti ja kirjallisesti englannin kielen? — Oma syy, jos niin on! Niin kovapäistä suomalaista ei olekaan Kanadassa, jolle emme voisi opettaa kirjeellisesti laajaa englannin kurssiamme vuotta pikemmin ja esperantoa muutamissa kuukausissa. Lähettäkää osoitteenne ja 10c, niin pidämme huolen lopusta.

Suomen Kieliopisto,
Terijoki, Finland.

Myytävänä

Hyvässä kunnossa oleva kyökin stouvi.

18 Beech Street,
Sudbury, Ont.

Huomatkaa!

Olen tavattavissa joka keskiviikko sekä lauantai Sudburyn marketissa. Lihaa, monen eri laista, on aina hyvää ja tuoretta.

EMIL OJALA,
Sudbury, Ont.

DR. IVAN G. POLACK
Hammaslääkäri
Puhelimet
Konttori 222. Kotiin 2360
79 ELM STREET EAST
Regent Teatteri rakennuksessa.
Sudbury, Ont. (TP)

L. KYYNY
KELLO- ja KULTA
SEPPÄ
115 Robertson Street,
Fort William

Tohtori H. Koljonen

Box 1176 - Sudbury, Ont.
Puhelimet:
Asunto 1778 — Konttori 1588

Suljettuja ja avonaisia autoja saatavana.
Puhelin 121

YELLOW TAXI

Yöllä ja päivällä
Walter Luoma, Sudbury

T. M. MULLIGAN

LAKIMIES
Sudbury — Ontario
Laberge rakennus, Loblaw kaupan vierellä.

Rahaa Lainataan

kiiteimistöä vastaan.
Kysykää
J. N. DESMARAIS,
McKey Building (P)

Vapauden lukijat

tekevät ostoksensa ainoastaan niistä liikkeistä mitkä Vapaudessa ilmottaa ja kehottavat naapureitaan-kin tekemään samoin. Siten menetellen tuemme omaa liikettämme sekä autamme sitä palvelemaan ilmottajia rahansa edestä.

Yhteistyöllä olemme liikkeemme rakentaneet ja vain sen avulla me voimme sitä edelleenkin kehittää. Siitä syystä älkäämme unhottako Vapauden ilmottajia.

THE ROUND LAKE STORE

TARZWELL — ONTARIO

Paikkakunnan asukkaille: Tämä on teidän lähin varastopaikka ruokatavaralle, jauhoille ja rehuille, rauta- y.m. tavaralle. Jos jotain haluatte ja meillä ei ole sitä varastossa, hankimme sen teille. Voitte tiedustella. Farmituotteita vaihdetaan tavaraan. Ehtoja annetaan tunnetuille kundeille. Tavallinen postipalvelus.

Jas. B. Tarzwell

J. N. DESMARAIS

Asianajaja — lakimies — notario
McKEY BUILDING,
Sudbury, Ont.

HYVIÄ KALUSTETTUJA HUONEITA
miehille, naisille ja perheille saatavana
Hilda Nurmella
279 Simcoe St., Toronto, Ont.
Kenkäin korjausta otetaan vastaan samassa paikassa.

Northern Baking Co.

Ruoka-, kahvi- ja teeleipää, korppuja y.m. alaan kuuluvia valmisteitamme suosittelemme. Palvelus nopea ja huolellinen.
Phone 1031
Box 1613, Sudbury, Ont.

HUOM.!

Henkilöt, jotka ostavat maidon minulta, tulee valvoa, että ajuri saa joka kerta tyhjät pullot takaisin. Painostan, että tämä ilmoitus otetaan ehdottomasti huomioon. (9-20

A. Serenius,
Box 727,
Kirkland Lake, Ont.

Dr. F. C. Fraser

HAMMASLÄÄKÄRI
Johnson Block
Vastapäätä Cochranen rautakauppaa
Phone 157
SUDBURY, ONTARIO
HUOM.! Suomalainen konttorityttö.

MATKAILIJAKOTI

Siisteja huoneita saatavana
EMIL JOHNSON
78 Edmond Lane
SUDBURY, ONTARIO
Lähellä C. N. R. asemaa.
Telefooni 685

J. A. PIRNEKSEN
RÄÄTÄLINLIIKE

11 Bruce Ave., Box 179
South Porcupine — Ontario
Kaikenlaatuista räätälinalaan kuuluvaa työtä tehdään. Hyvä työ ja halvat hinnat. (P

ANNAMME KYYTIÄ

Kolme ajuria
Odotuspaikka Venholan palloruuman päässä. Soittakaa
Puhelin numerolla 1668
Aina valmiit palvelemaan.
E. Länsi — L. Ylönen
T. Kontola
Puhelin 1668 — Sudbury, Ont.

F. A. RICARD

Tukku- ja Vähittäiskauppa.
RAUTATAVARAKAUPPA
Elm St., Sudbury, Ont.

Vital Brisson

HEARST — ONTARIO
Lautaa, rakennustarpeita, rautatavaraa, jauhoja ja rehuja.

Suomeen matkustajat, miksi ette käytä niitä etuisuuksia kuin teillä on tarjolla?

Ostaessanne pilettinne meiltä tai jostain muusta Vapauden liikkeestä, voitte käyttää hyväksenne niitä neuvoja mitä jouluhuvimatkan johtajan kokemuksella voin teille antaa. Olemme asemalla vastassa jos ilmoitatte tulostanne ja avustamme teitä matkan järjestämisessä vapaasti.

CANADIAN PACIFIC, CUNARDIAN ja WHITE STAR LINJAN laivat lähtevät Montrealista joka perjantai ja lauantaina kesäaikataulun mukaan.

RUOTSIN AMERICAN, BALTIC AMERICAN ja SCANDINAVIAN AMERICAN LINJAN laivat lähtevät New Yorkista. Kysykää lähtöpäivää lähemmin.

JOHN STAHLBERG
VAPAUS MONTREAL BRANCH
1196 St. Antoine St. — Montreal, Que.

KYLMÄT ILMAT TULEE!

KOKSIA, KOLIA JA POLTTOPUITA TARVITAAN
Saadaan erikoisesti valittuja. Meidän suomalaisesta liikkeestä kohtuhinnoilla kotiin ajettuna. Soittakaa 431 North!
P. WANSON — COAL & WOOD
277 John Street — Puhelin 431 North — Port Arthur, Ont.

LEMPI SAARINEN

7 BALSAM STREET — BOX 1127 — TIMMINS, ONT.
Antaa hierontaa ja kylpyjä. (P

KUNNIAN HALUISIA MIEHIÄ HALUTAAN

Valitkaa itsellenne hyväpalkkainen ammatti ja mieluisaa työtä. Paremmat elämän mahdollisuudet. Miksi kärsiä ainaista työn puutetta kun on tilaisuus nousta paremmalle elintasolle. Kouluuttamalla itsensä luotettavassa ammattikoulussa. Kurssit: Automekanikko, auto sähkö, patteri korjaus, ilmailumekanikko ja teollisuus sähkö. Kaasu- ja sähköjuottoa, muurari ja rapparin ja tiilen lajittelijain kurssia y.m. kursseja. Te opettelette täydellisillä työkaluilla, hyvien expertti opettajain neuvoessa käytännöllistä työtä. Vapaa työnvälitystoimisto kurssin suorittaneille ainiaaksi. Suoritatte kurssinne muutamassa viikossa. Kirjoittakaa kurssi- ja hintaluettelo suomalaiselta edustavalta asiamieheltämme. Kirjevaihdon saa tehdä suomen sekä englannin kielellä.

Commercial Engineering School
JOHN HILL, Laillistettu Asiamies, 376 King St. W., Toronto, Ont. Can.

AINOA SUOMALAINEN
RUOKATAVARAKAUPPA

MONTREALISSA
Välittää kuluttajilleen ensiluokan tavaraa kohtuhinnoilla.
J. J. JARVIS, Omistaja (P)
Puhelin Wilbank 7477 — 1414 Notre Dame St. W., Montreal, Que.

Liha- ja Ruokatavara-KAUPPA

NIEMI & VALKEAPÄÄ
Puhelin 844 — Box 524
71 Cedar St. — Sudbury, Ont.

SUOMI

Jalkineiden Korjausliike
Kaikki korjaustyö tehdään ensiluokkaisesti
NICK PARTTI
300 Finlayson St., Fort William, Ont.

Erinäisten työväenjärjestöjen osotteita

CANADAN KOMMUNISTIPUOLUEEN SIHTEERIN OSOTE

Kommunistipuolueelle lähetettävä kirjevaihto on osotettava allaolevalla osotteella: Mr. J. McDonald, Room 15, 163½ Church St., Toronto 2, Ont.

W. L. U. of CANADAN, Pohjois-Ontarion aluekomitea, Porcupine, Ont.

BEAVER LAKEN s. osaston kokoukset joka kuun ensi sunnuntai kello 1 päivällä osaston talolla. Osaston osote: Box 87, Worthington, Ont. — Voimisteluseura Jehun osote on sama.

CANADAN SUOMALAISEN JÄRJESTÖN, laillistetun, sihteerin osote on: A. T. Hill, 957 Broadview Ave., Toronto, Ont.

CANADAN SUOMALAISTEN TYÖLÄISTEN URHEILULIITTO. Liittotoimikunnan kotipaikka on Sudbury, Ont. Liiton sihteeri on P. Ruohonen, os. Box 69, Sudbury, Ont.

COBALTIN s. s. osaston osote on: Box 810 Cobalt, Ont.

S. J. CREIGHTON MINEN OSASTON kokoukset ovat joka kuukauden toinen sunnuntai, klo 2 ip. Kirjevaihto-osote on: S. S. Osasto, Box 92, Creighton Mine, Ont.

S. J. COLEMANIN osaston kokoukset pidetään joka toinen ja viimeinen sunnuntai klo 1 i.p. Kirjeenvaihto-osote: S. J. Osasto, Box 81, Coleman, Alta.

S. J. FINLANDIN osaston kokoukset pidetään joka ensimäinen sunnuntai kuussa, kello 11 päivällä. Osote: Finland, via Barwick, Ont.

S. J. FORT WILLIAMIN osaston työkokoukset ovat jokaisen kuun ensimäinen ja kolmas sunnuntai kello 8 illalla. Johtokunnan kokoukset edellisenä tiistaina, omalla huoneustolla 211 Robertson St., Fort William, Ont.

CANADAN KOMMUNISTIPUOLUEEN NUMMOLAN osaston työkokoukset pidetään kerran kuussa, viimeinen sunnuntai, kello 1 j.p.p. Osoite: Box 29, Shaunavon, Sask., Canada.

S. J. NIPIGON osaston työkokoukset pidetään joka kuun 2:n ja 4:n sunnuntai. Kirjevaihto-osote on: S. J. Osasto, J. Nevala, Box 51, Nipigon, Ont.

S. J. LAKE COTEAU osaston No. 41 kokoukset pidetään osaston haalilla joka kuun toinen sunnuntai kello 1 päivällä. Postiosote: Box 87, Dunblane, Sask.

S. J. LADYSMITHIN osaston kokoukset pidetään joka kuun neljäs sunnuntai, alkaen klo 7 illalla. Kirjeenvaihto-osote: Box 153, Ladysmith, B. C.

S. J. LONG LAKEN osaston kirjeenvaihto-osote: Victor Hänninen, Rheault, via Sudbury, Ont. Kokoukset on jokainen 1:nen sunnuntai kuussa kello 1 ip.

LUMBER WORKERS INDUSTRIAL UNION OF CANADAN itäinen piiri. Kirjevaihto-osote on: Alf. Hautamäki, 223 Second St., Port Arthur, Ont. Rahalähetykset on tehtävä ylläolevalla osotteella.

S. J. KIRKLAND LAKEN osaston osote on: Box 300, Kirkland Lake, Ont.

S. J. LEVACKIN osaston No. 33 kokoukset pidetään joka kuukauden toinen sunnuntai. Kirjeenvaihto-osote: Box 61, Levack, Ont.

S. J. NOLALUN osaston kokoukset on jokaisen kuukauden 2:nen sunnuntai kello 2 i.p. Kirjevaihto-osote: Frank Nurmi, Nolalu, P.A.D., Ont.

S. J. MONTREALIN OSASTON työkokoukset pidetään osaston huoneustolla 1445 Notre Dame St. West, jokaisen kuun ensimäinen sunnuntai kello 3 iltapäivällä. Johtokunnan kokoukset samana päivänä kello 2 iltapäivällä. Kirjeenvaihto-osote: S. J. Montrealin Osasto, 1445 Notre Dame St. West, Montreal, Quebec.

S. J. PORT ARTHURIN OSASTON kokoukset joka kuukauden ensimäinen sunnuntai, johtokunnan kokoukset joka kuukauden toinen ja viimeinen maanantai, näytelmäseuran kokoukset joka toinen keskiviikko, naisjaosto kokoontuu joka ensimäinen ja kolmas tiistai kuukaudessa. Kaikkien kokousten aika on kello 8 illalla. Kirjeenvaihto-osoite 316 Bay St., Port Arthur, Ont.

S. J. POTTSVILLEN osasto No. 14, Porcupine, Ontario.

TYÖLÄISNAISTEN LIITON POTTSVILLEN OSASTON kokoukset pidetään kaksi kertaa kuussa, ensimäinen ja kolmas keskiviikko. Työkokoukset ollen ensimäinen keskiviikko kello 1 päivällä ja ohjelmakokoukset joka kolmas keskiviikko klo ½8 illalla. Osoite C. Tn. Liiton Suomalainen Osasto, Porcupine, Ont., Can.

S. J. ROSE GROVEN osaston kokoukset pidetään joka kuukauden toinen sunnuntai klo 2 j.pp.— Kirjeenvaihto-osote: T. Kokkonen, Rose Grove, P.O. Ontario.

S. J. SAULT STE. MARIEN OSASTO NO. 5 työkokoukset pidetään joka toinen maanantai, alkaen kello 8 j.p.p. omalla haalilla. Osoite: 126 Thompson St., Sault Ste. Marie, Ont.

S. J. SOUTH PORCUPINEN osaston työkokoukset pidetään joka kuukauden kolmantena sunnuntaina, kello 2 i.p. Osote: Box 528.

SOINTULAN OSASTO (Canadan Suomalaisen Järjestön Osasto 56) kokoontuu omalla Haalillaan joka kuukauden ensimäisenä sunnuntaina kello 1 päivällä. Osote: Sointula, B. C.

SUDBURYN OSASTON NO. 16 kirjeenvaihto-osote on: S. Osasto, Box 26, Sudbury, Ont.

S. J. TIMMINSIN osaston kokoukset pidetään joka toinen sunnuntai. Osaston kirjevaihto-osote: S. Osasto, Box 1090, Timmins, Ont. Paikkakunnalla on edistymässä järjestäytyminen kaivanto- ja metsätyöläisten järjestöön.

S. J. TORONTON osaston työkokoukset pidetään Toronton Suomalaisen Seuran huoneustolla, 957 Broadview Ave., jokaisen kuukauden ensimäinen ja kolmas sunnuntai-ilta, alkaen kello 8.00. Ohjelma- ja keskustelukokoukset pidetään jokaisen kuukauden toinen ja neljäs sunnuntai-ilta, alkaen kello 8.00. Osote: K. S. Osasto, 957 Broadview Ave.

S. J. WEBSTER'S CORNERIN osaston kokoukset pidetään ensimäinen sunnuntai kuussa. Kirjeenvaihto-osote: O. Salmi, Webster's Corner, B. C.

S. J. WANUPIN osaston kuukausikokoukset pidetään joka kuukauden 3:s sunnuntai klo 2 j.p.p. Postiosote: Quartz, Ont.

S. J. VANCOUVERIN OSASTON No. 55 kokoukset on jokaisen kuukauden toisena keskiviikkona kello 7.30 illalla Clinton Haalilla, 2605 Pender Street East.

V.- ja U.-SEURA "JYMYN" osote: Box 240, Kirkland Lake, Ont.

AMERIKAN WORKERSPUOLUEEN Suomalaisen Toimiston, Suomalaisten Työväenyhdistysten Keskuksen ja Nyyttikerhoiden osotteet ovat: Finnish Federation, 35 East 125th St., New York, N.Y. Kaikki kirjeenvaihto ja rahalähetykset on tehtävä yllämainitulla osotteella.